

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.— Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγαγίου 14.

6 Ἀυγούστου 1889.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΑΡΑΦΡΩΝ

Ἡ πλατεῖα τοῦ Κολωνακίου εἶνε πολὺ ιδιόρρυθμος πλατεῖα. Κανεὶς ἴσως ἀν ἡρωτάτω δὲν θὰ ἤξευρε ν' ἀπαντήσῃ διατὶ τὸ μέρος αὐτὸ φέρει τοῦτον τὸν μεγαλοπρεπῆ τῆς πλατείας τίτλον. Φαίνεται, κατὰ τὴν περιεργον, οὕτω θὰ τὸ ἀπεκάλεσέ τις κάποτε ἀσκόπως, καὶ οὕτως ἐπεκράτησε νὰ λέγεται, κατὰ μωρὰν συνήθειαν. Μήπως τάχα θὰ ἦτο τὸ μόνον πράγμα ἐν Ἀθήναις ὅπερ νὰ καλῆται μὲ ὄνομα ὅπερ κατ' οὐδὲν νὰ δικαιολογῆ; Πολὺ ἀπλοϊκὸς ὅμως θὰ ἦτο ἐκεῖνος ὅστις, καλῆ τῇ πίστει, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὀνομασίας δι' ἧς τὸ περιβάλλον συνήθως, θ' ἀπεφάσιζε νὰ μεταβῆ πρὸς περίπατον ἐν αὐτῇ. Ἀνόμαλος, ἐπικλινῆς, ἀκανόνιστος, βαρβαρῶδης σχεδὸν ἐνιαχοῦ τετραγῶνος χώρος θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑποστῇ διάβασιν ἄλλοθεν ἢ ἀφ' ὠρισμένων σημείων, ὡς θὰ ἦτο εἰς τὸ ἔπακρον δύσκολον νὰ ὑπαχθῇ εἰς οἰανδήποτε περιγραφὴν. Διότι πῶς νὰ διαβῆς ἢ πῶς νὰ περιγράψῃς τὴν ἀπεχθοῦς, ἀγρίας σχεδὸν ὄψεως αὐτὴν ἑκτασίαν, τὴν διαρκῶς πλήρη χωμάτων ἢ πετρῶν ἢ κονιορτοῦ, τὴν κατὰ τὸ ἡμισυ περιστεῶσαν εἶδος ὀροπεδίου καὶ κατὰ τὸ ἄλλο ἡμισυ εἶδος φάραγγος, τὴν εἰκονίζουσαν ἀληθῆς χάος ἀφ' οὗ οὐδέποτε ἴσως θὰ ἐξέληθ' ἢ εἰς ἀληθῆ πλατεῖαν δημιουργία του, ἣν ὀρίζει πρὸς τὸ βάθος μὲν μεγάλη, ὀγκώδης, βαρεῖα, πυργοειδῆς, ἀκομψὸς οἰκοδομή, πρὸς μεσημβρίαν ἀχρεῖται μάνδρακι οἰκοπέδων, πρὸς ἄρκτον δὲ καὶ δυσμάς σειράν χαμηλῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ βυπαρῶν καφενειῶν, ταβερνῶν ἢ παντοπωλείων; Ἀποπειρώμενος νὰ διέλθῃς αὐτὴν νύκτα πρέπει νὰ θεωρήσῃς σεαυτὸν ὡς ὅπως ἐξαιρέτως εὐνοηθέντα ὑπὸ τῆς μοίρας καὶ ὑπ' ἀγνώστου θαυματουργοῦ θεότητος ποδηγετηθέντα, χωρὶς νὰ τὸ ἐνόησῃς, ἀν κατορθώσῃς νὰ διαπεραιωθῆς ἐκτὸς τοῦ χώρου αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀίσθανθῆς, τὴν ἀνάγκην νὰ διευθυνθῆς ἀμέσως σύρων τὰ ὑπολειφθησόμενα τυχρὸν ἀκόμη σῶα ἐκ τῶν τεσσάρων

ἄκρων σου κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ χειρουργικὸν τμήμα τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου. Ἡμέραν δέ, ὅτε τὸ φῶς θὰ σοὶ ἐπέτρεπε καὶ νὰ διακρίνης κάπως καλλίτερον τὴν κατάστασίν της, θ' ἀπήρχασο πεπεισμένος ἀκραδάντως ὅτι ἐνέπεσες ἐντὸς πύλων ἢ ἄρτι ἀπαλλαγείσης ἀπὸ ἐπαναστάσεως ἢ ἐτοιμαζομένης εἰς τοιαύτην. Τῆς παραδόξου αὐτῆς ἐκτάσεως ἢ ὄψις δὲν ἦτο ποτὲ πολὺ διαφορετικὴ ἢ νῦν. Ἄλλοτε ὅμως ἦτο τοῦλάχιστον παντοῦ ἐπίπεδος. Πάντοτε μὲν εἶχε τοὺς ὕβους της καὶ τὰς ἀποκλίσεις της καὶ τὸν κονιορτὸν της καὶ τὰς βυπαρίας της καὶ τὰς ἄλλας αὐτῆς οἰκτρότητας. Ἄλλ' ἐν τούτοις παρίστατο ὅπως δῆποτε ἢ αὐτὴ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, ὁμοίμορφος προσπίπτουσα εἰς τὸ βλέμμα καὶ μὴ παρεχουσα τὴν φρικώδη τῆς σήμερον ἐντύπωσιν. Ἡδύνασο ἀν ὄχι ἄλλο νὰ διαβῆς εὐχ ἦττον αὐτὴν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, προσπαθῶν μόνον νὰ πηδᾷ ἐπιμελῶς, ἀν ἐφθανε τὸ μῆκος τῶν σκελῶν σου, τὰ πολυπληθῆ τέλματα ἄτινα ἐσχημάτιζε τὸ εἰκῆ ἐκρέον ὕδωρ κρήνης τινός, ἐστημένης ἐν τῷ μέσῳ, ἀνωθεν τῆς ὁποίας καχεκτικὸν δένδρον ἤπλωνεν ἀτροφικοὺς κλάδους καὶ φύλλα ἄχροα. Ἀλλὰ, ἐνὰ πρωί, εἰς τὸν νοῦν τίς οἶδε ποίου φιλοπόλιδος ἀρχοντος τῆς πρωτευούσης ἐπῆλθεν ἡ φαινή ἰδέα νὰ τακτοποιήσῃ, νὰ διευθετήσῃ, νὰ καλλωπίσῃ τὸν αὐτῆς αὐτὸν χώρον. Καὶ ἐξεθεμελίωσε τὴν κρήνην, καὶ ἐξερρίζωσε τὸ δένδρον, καὶ κατέκαψε μετὰ μακρίας τὰ δύο τρίτα αὐτῆς, καὶ ἤγαγεν ἀνά τὰ πλάγια της δρόμους, καὶ ἔκτισε πεζοδρόμια ὡς τοίχους παρὰ τὸ χεῖλος κρημνῶν, καὶ κατέστησεν αὐτὴν χαμηλοτέραν ἀπὸ τοῦ ἐνός μέρους, ὑψηλοτέραν ἀπὸ τοῦ ἄλλου, κατωφερῆ ἀπὸ τούτου, ἀνηφορικὴν ἀπὸ ἐκείνου, εἰδεχθῆ ἀφ' οἴου δῆποτε, καὶ τὴν ἀφῆκεν ἔπειτα φορτωμένην λίθους καὶ ἀργίλον καὶ ὀδοφράγματα καὶ σκόνην. Καὶ ἀπέμεινεν οὕτως ἔκτοτε, ἡμιτελής, ἀθλία, κινδυνωδεστάτη, χωρὶς κανεὶς νὰ φροντίξῃ περὶ αὐτῆς, ἀφειμένης εἰς τὴν τύχην της καὶ τῶν διαβατῶν εἰς τὴν ἰδικὴν των, καὶ χαίρει ἐκείνην τερατώδης, καὶ κρημνίζονται οὔτοι καθημέραν ἐν αὐτῇ, καὶ βλασφημοῦν, καὶ ἀναγκάζονται νὰ πλανῶνται ἐπὶ καιρὸν πολλὰς εἰσοῦ εὐρουὺν πόθεν εἶνε βατῆ, καὶ ἄνθρωποι κα-

τέπεσαν ἀπὸ τῶν πεζοδρομίων της, ἄτινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁμοιάζουν μᾶλλον θεμέλια ἀρχαίων κτιρίων ἀνακαλυφθέντα καὶ ἀχθέντα εἰς φῶς ἐκεῖ μετ' ἀνασκαφῆς, καὶ ἐσκοτώθησαν—ἀκούετε; — ἂν εἴνε δυνατόν νὰ πέσῃ ἄνθρωπος καὶ νὰ σκοτωθῇ ἀπὸ πεζοδρόμιον!...

Ἐν τούτοις, καὶ τοιαύτη, ἡ ἰδιορρυθμὸς πλατεῖα εἶνε οὐχ ἤττον λαϊκὸν κέντρον ἀρκετὰ συχνάζομενον. Εἰς αὐτὴν κατέρχονται ἀπὸ τῶν παρακειμένων νεοτεύκτων συνοικιῶν οἱ ἀγαθοὶ ἄστοι καὶ προμηθεύονται τὰ χρειώδη διὰ τὸν οἶκον, ἐρίζοντες μετὰ τῶν πωλητῶν περὶ τῶν τιμῶν ἢ ἀποστέλλονται κί ὑπερέττει διὰ νὰ μεταφέρουν τὰ ὀψώνια χαιρεντιζόμενοι μετὰ τῶν ὑπηρετῶν. Ἄπ' αὐτῆς διέρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸν χειμῶνα ἰδίως, οἱ φοιτηταὶ ἀναρριχώμενοι πρὸς τὰ ὕψη τῆς Δεξιαμενῆς ἢ εἰς τὰ περὶ τοὺς περίξ αὐτῆς δρομίσκους δωμάτιά των. Τὰ καφενεῖα της προτιμῶσιν ἰκανὴ μερὶς ἐργατῶν, συνταξιούχων, μικροῦπαλλήλων καὶ ἄλλων, ἐκ τῶν τάξεων ἐκείνων, ἃς ἐκδιώκει πρὸς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως, ζητοῦντας ἐστίας ἀναψυχῆς καὶ διασκεδάσεως, ἢ εἰς τὰ κεντρικώτερα τμήματα τῆς πρωτευούσης ἐπιτελουμένη ὁσημέραι μεταβολῇ. Ἡ πλατεῖα αὕτη χρησιμεύει ὡς ἡ εἰς ἀνάγκης διάβασις τῶν στρατιωτῶν, τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν κατερχομένων ἀπὸ τῶν στρατῶν των εἰς τὴν πόλιν ἢ ἐπανερχομένων ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς αὐτοὺς. Βρίθει δ' ἐξ αὐτῶν ἰδίως κατὰ τὸ βράδυ, σπευδόντων κατὰ ομάδας, ἕνα προσήκωσιν εἰς τὴν ἐσπερινὴν πρόσκλησιν. Ἀργότερα δέ, μετὰ τὴν δεκάτην, παρέαι πυκναὶ ἐκ τῶν περιέρχων ἐκείνων ὄντων, ἄτινα ἢ ἐγχωρία διάλεκτος χαρακτηρίζει διὰ τῆς ἐιδικῆς προσωνομίας κουτσαβάκηδων, ἰδιοσχήμου λέξεως ἀναφύσεως ἡμέραν τινα εἰς τὰς ἀθηναϊκὰς τριόδους ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὴν παλαιωθεῖσαν καὶ ἀνδρικοτέραν πὼς ἄλλως τε ἐννοίαν περιέχουσαν τραμποῦκος, ἐμφαινούσης δὲ τὸν θρασύδειλον ἄεργον, τὸν ἀρεσκόμενον εἰς τὰς συμπλοκάς, τὸν θόρυβον καὶ τὴν ταρχὴν ἀλήτην, τὸν ὀκνηρὸν τὸν ὀρεγόμενον κενῆς καὶ ἀνυποστάτου πράγματι ἐπὶ γενναϊότητι φήμης ἢ νὰ ἐκμεταλλεῖται πολλὰ ὡς ὁσάκις εὐκολον, τὸν προσποιούμενον τὸν παλληκαρὰν μετὰ ἢ καὶ ἄνευ ἀφορμῆς, ἐπιδεικνύμενον δ' ἐν δέοντι καὶ μετὰ κορδακισμὸν ἀπειλητικῶν κινήματων καὶ ἀμφισβίσεων ἰδιότροπον καὶ παραστήματος ἀντιδραστήριον καὶ φωνῆς ἐπιτήθεισιν ἀνοίκειον, παρέαι λοιπὸν τοιούτων κουτσαβάκηδων διελαύνουσιν αὐτὴν, καὶ βροφᾶται ὑπ' αὐτῶν ἠδονικῶς ὁ ἀηδὴς ναργιλῆς τῶν τριγύρω καφενεῶν ἐν συνοδείᾳ παταγωδῶν συνδιαλέξεων καὶ γρόνθων ἐπὶ τῶν τραπέζων καὶ βλασφημιῶν ἢ ὕβρεων,

καὶ πληροῦται ὁ χώρος ἐκ βοῆς, καὶ μονότονον μπουζουκι συγκλαεῖ αὐτοὺς πολλακῶς ἐν εἰδεχθεῖ τινα ταβέρνα, ἀνοικτὴ καὶ μέχρι τῆς πρωῆς, καὶ ὠρυγαὶ ἑσμάτων βραγγωδῶν καὶ ἀτασθαλῶν ἀντηχοῦσι, καὶ κρότοι πιστολισμῶν ἐρχονται οὐχὶ σπανίως νὰ συνναμιχθῶσιν εἰς αὐτάς.

Τὴν ἐσπέραν ταύτην, πρὸς τὸ βορειοδυτικόν κυρίως μέρος ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα τῶν καταστημάτων της, ἢ κινήσεις εἶνε μᾶλλον ἐπιτεταμένη τοῦ συνήθους. Ῥητινώδεις δάδες κίον πρὸ τῶν ἀνοικτῶν κρεοπωλείων, ἀπὸ τῶν χαλκῶν τῶν ὑποίων ἀμοστάζουσι κρεμασμένα τὰ κομμάτια τῶν βοείων ἢ ἀρνείων κρεάτων. Τὰ μικρὰ ὑποκρεοπωλεία ἔχουν ἀναρτήση τοὺς αἰωρούμενους φανούς των, καὶ τὰ καθίσματα τῶν καφενεῶν εἶνε ἀρκετὰ γκρινισμένα. Βόμβος πυκνῶν ὀμιλιῶν ἀκούεται ἀδιάλειπτος, ἐπικλήσεις διαμείβονται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μαγαζείου εἰς τὸ ἄλλο μεγαλοφώνως, χαιρετισμοὶ ἀνταλλάσσονται, ἢ χαι παντοῖοι ἀναδίδονται, γέλωτες ἐκσπῶσι συνεχῶς. Δύο ὑπερέττει περιέρχονται ἀπὸ θύρας εἰς θύραν προμηθεύομενοι τὰς ἐσπερινὰς ἀγορὰς. Οἱ διαβάται πολυάριθμοι περνοῦν καὶ κάρρον σύρει βάρεως ἐπὶ τοῦ δρόμου τὰ τριζοβολοῦντα μέλη του. Ἐμπροσθεν ἐνὸς ἐκ τῶν τραπέζων, τῶν καθημένων τις δημηγορεῖ πρὸς τρεῖς συντρόφους του, δι' ἀπλέτων χειρονομιῶν καὶ βραχνῶν ἐρωτηματικῶν περιόδων, περὶ τιμῆς, ζωῆς καὶ αὐτοκτονίας. Ἐπὶ τῆς παρακειμένης παντοπωλείου διεπλόνων ἐντὸς πρασίνου κληματοφύλλου δύο καρδέλλας ἀφαίρεται ἀκρωμένως αὐτὸν καὶ ἵσταται παρατηρῶν πρὸς τὸ μέρος του, μετὰ τὰς καρδέλλας ἀνα χεῖρας καὶ τὸ στόμα ἡμίανοικτον, ἐνῶ μανθῆς ἀμέριμος παραπλευρῶς βᾶλλει ἀπαύστους κραυγὰς, ἐξαγγέλλων τὸ ἐμπόρευμα του. Ἰδίως ὅμως εἰς τὴν συνήθη κίνησιν, ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν ζωηρότητα της συντελοῦν, ἔχει προστεθῆ περιέρχον τι ὑποκείμενον, εἰς τῶν γνωστοτέρων πλανοδίων τύπων τῶν Ἀθηνῶν, διάσημος κατὰ τὰ μέρη προπάντων ταῦτα προσωπικότης, ἐκ τοῦ εἶδους ἐκείνου τῶν ἐξοχοτήτων τῆς ἰδέας, ὡς περιφανεστάτοι ἀντιπρόσωποι ὑπῆρχαν οἱ αἰμίνηστοι Καραβιδας καὶ Μπουρδούσης. Ῥακενδύτης, δὲν φερεῖ παρά λιγνόν πανταλόνι καὶ βρωμερὸν ὑποκάμισον, ἄνωθεν δ' αὐτοῦ κυματίζοντα ἐπὶ τοῦ λιποσάρχου κορμίου του διάτρητον, μέγαν στρατιωτικὸν μανδύαν. Εἶνε ἀνυπόδητος σχεδόν, διότι τὰ καταφαγωμένα του σανδάλια ἀφίονον τὸ ἡμισυ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ συρόμενον ἐκτός. Πρὸς τὸ αὐτὸ του τὸ δεξιόν, μόλις κρατούμενον ἀπὸ τῆς κορυφῆς του καταπίπτει πηλίκιον ἐπίσης στρατιωτικόν, οὕτινος ἕλλειπει ἀπὸ τῆς προμετωπίδος, ἐξηλωμένον, τὸ στέμμα, εἰς οὐ τὴν θέσιν ὅπου χάσκει. Παραδόξως, μὲ ὅλην τὴν οἰκτράν του

κατάστασιν, εἶνε ἐν τούτοις ξυρισμένος ἐντελῶς, ἀπαρλλάκτως ὅπως οἱ νεοσύλλεκτοι, ὡς διὰ νὰ συμπληρώσῃ νομίζεις τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ ἀμφισβίση. Λεπτὸς μόνον μύσταξ ἐπανθεί ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους του. Βυθισμένοι ἐντὸς τῶν κογχῶν των οἱ ἄμαυροὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, φαίνονται ὡς νὰ πλανῶνται εἰς ἐντρομον ὄνειροπόλησιν ἢ ὡς νὰ καλύπτονται ὑπὸ τῆς ἀχλύος ἢ ἐπιρρίπτει πολλακῶς πρὸ τῆς ὁράσεως ἀφινιδία φρίκη. Ἐπὶ τῆς ὠχρολεούκου αὐτοῦ μορφῆς ἀποτυπῶται συμπαθεστάτης ἠλιθιότητος διαρκῆς ἐκφρασις καὶ περὶ τὸ στόμα του ἀυγάζει ἀδικόπως ἐπιμόνως ἀόριστον καὶ ὡς ἀκούσιον μειδιάμα, ἀποκρυσταλλωθὲν ὑποθέτει ἀπροσδοκῆτως ἐπ' αὐτοῦ. Μὲ τὸ λιγνόν του πανταλόνι καὶ τὰ ἐσχισμένα ὑποδήματα, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκλαβῆς αὐτὸν ἀληθῶς ὡς νεοσύλλεκτον. Οὕτως ὅμως ἢ ἄλλως, ἐν γένει ἢ ὅλη αὐτοῦ παράστασις, ἀλλοκότως, ἄστειας τινὸς μᾶλλον ἀθλιότητος ἐντύπωσιν προξενεῖ, πὼς ὁ δὲ σάρεστον.

Ἄλλ' ἐν τῇ πλατεῖᾳ, ἢ παρουσία αὐτοῦ φαίνεται ἐξεγείρουσα πλήρη ἀγαλλίασιν. Ἄπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο ἢ ἐμφάνισις του προκαλεῖ τὴν θυμηδῖαν. Ὅλοι τὸν γνωρίζουν προφανῶς καὶ τῶ ἀπευθύνουν προσκλήσεις, ἐρωτήσεις, σκώματα ἢ ὀνειδισμούς. Πολλοὶ τῶν παρερχομένων χαιρετίζουσιν αὐτὸν οἰκειῶς καὶ εὐθὺμως. Οἱ ὑπερέττει τῶν μαγαζείων παρίστανται κατενθουσιασμένοι διότι τὸν βλέπουν, περισσότερον ἐνασχολούμενοι μετ' αὐτὸν παρά μετ' ἑργασίαν των, καὶ αὐτὸς δ' ὁ μανθῆς διέκοψε τὰς κραυγὰς του ἕνα τῶ εἶπεν τι. Ἀγεταὶ κανεὶς νὰ νομίση ὅτι ὁ Ῥακενδύτης αὐτὸς εἶνε ἢ ψυχὴ τῆς πλατείας καὶ τοῦτον ἀνέμενεν ἕνα πράγματι ζωογονητὴ ἢ βραδυνὴ της κινήσις. Ἀκόμη ὡς καὶ ὁ δημηγορῶν περὶ αὐτοκτονίας δὲν ἀπηξίωσε νὰ στρέψῃ, ὅχι δυσθὺμως, τὴν κεφαλὴν καὶ μειδίων ἀπέβλεψε πρὸς αὐτὸν.

—Γιάννη, τῶ φωνάζουν πανταχόθεν, ἔλα δὲ, Γιάννη!...

Καὶ ὁ Γιάννης, τρικλίζων ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὡς μεθυσμένος, μετὰ τὸ πηλίκιον κινδυνεῦον ἀνα πάσαν στιγμὴν νὰ πέσῃ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του, σύρων τὰ τρυπημένα του παπουτσια, πορεύεται πρὸς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, δεξιᾷ, ἀριστερᾷ, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μαγαζείου εἰς τὸ ἄλλο, εἰσερχεται εἰς αὐτά, κάθηται παρά τὰ τραπέζια, ἐγείρεται, ἐπιστρέφει ἐπὶ τῶν βημάτων του, ὀμιλῶν πάντοτε, ἄλλοτε μὲν ὡς ἀπαντῶν πρὸς τοὺς λαλοῦντας αὐτῷ, ἄλλοτε δ' ὡς ἀπευθυνόμενος πρὸς ἑαυτὸν.

—Τὶ μεθεῖς μωρέ!, λέγει ἀδικροῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ ἴδῃ σαφέστερον πρὸς ποῖον ἀποτείνεται, μᾶλλον δὲ ὡς πρὸς ἰδανικόν τι πρόσωπον φαίνόμενος ὅτι διαλέγεται ἢ γενικῶς πρὸς

τοῦ κοινοῦ τὴν ὀλομέλειαν. Τὶ ἔχεις νὰ κάμῃς μὲ ἐμένω; ... Γυρεῖεις τίποτα; ... Ἐγὼ ... εἶμαι στρατιωτικὸς! ... Ἀνήκεις τὸ στρατό! ... Ἐγὼ ... Τὶ θέλεις ἀπὸ μένα, αἰ; ...

Καὶ ἂν μὲν ὁ τυχὼν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐμπρὸς του ἀκούη προσεκτικῶς καὶ φαίνεται ὡς πειθόμενος, ὁ Γιάννης εὐχαριστεῖται ἀν ὁμως τὸν ἐναντίον τὸν κυττάζῃ γελῶν ἢ τὸν εἰρωνεύεται, ἐξάπτεται.

—Τὶ με κυττάζεις μωρέ;! ἐπαναλαμβάνει μετ' ὀργῆς κωμικῆς. Νὰ με γνωρίσης; ... Τὶ νομίζεις πὼς εἶμαι; ... Σὰν τὰ μούτρα σου; ... Τὶ γελᾶς μωρέ! ... Ἐγὼ μωρέ ἐπολέμησα! ... Ἐστὴ Μελοῦνα, ἔστὸ Γκριτζόβαλι, ἔστὸ Ζάρκο, ποῦ ἄλλοῦ θέλεις; ... Μὲ τὸν Πετροπούλακη μωρέ! ... Ἐγὼ ... Τὶ ἀκούεις; ...

—Ἄμ' δὲν πολέμησες! ... τῶ ἀπαντῶν. Ποῦ πολέμησες! ...

—Ἐγὼ δὲν πολέμησα! ὑπολαμβάνει ἐκεῖνος πάλιν μετ' ἐντάσεως θυμοῦ. Ἐγὼ δὲν πολέμησα! ... Νύχτα ἐφύγαμε ἀπ' τῆς Λάρισα! ... Μιά καὶ δύο ἔστὴ Μελοῦνα! ... Τὸ ξέρεεις μωρέ τὸ Γκριτζόβαλι ἐσύ; ... Τὶ με κυττάζεις; ... Ἐγὼ εἶμαι! ... Δὲν πολέμησα, αἰ; ... Τώρα θὰ ἰδῆς! ...

Ὑβρίζει δέ, καὶ παθαίνεται, καὶ ἐρεθίζεται, καὶ λοιδορεῖ, χωρὶς ὅμως ἐν τούτοις νὰ βωμολοχῇ. Ἄλλ' αἰ ὕβρεις καὶ αἰ λοιδορίαι του φαίνονται ὅτι ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ ἐπαυξάνουν τὴν εὐθυμίαν. Οἱ ὀμιληταὶ του αἰσθάνονται πιθανῶς ἰδικιτέραν ἠδονὴν προκαλοῦντες αὐτὸν εἰς συνδιάλεξιν, εἰς διήγησιν, καὶ μάλιστα εἰς ἐξάψιν. Ἐκεῖνος δὲ παρέχει ἑαυτὸν ἀσυνειδήτως, καταλληλότατον ὄργανον τῆς φαιδρότητας αὐτῶν.

—Καὶ ποτε πῆγες ἔστὸν πόλεμο, Γιάννη; τὸν ἐρωτᾷ τις.

—Δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω λόγῳ! βρυχάται αὐτός. Τὶ σὲ μέλει ἐσένα μωρέ! ... Ὅταν ἔγεινε πῆγα! ... Τὶ νομίζεις; ... Μὲ τὸν Πετροπούλακη μωρέ! ... Καὶ ἤμουνα μπροστὰ μπροστὰ! ... Δεύτερος οὐλαμὸς πρώτη ἐνωμοτία τρίτος λόχος τρίτον τάγμα ὄγδοον σύνταγμα! ... Μπα καὶ θάρρεψες πὼς λέω ψέμματα; ... Δὲν λέω ψέμματα! ...

Καταφανῶς, εἶνε ἢ τακτικὴ τῆς πλατείας διασκεδάσις. Πρόχειρος ἠθοποιός, ὡς παρίσχεν αὐτοῖς ἢ φύσις, εὐρον δὲ ὡς ἐξάγεται χρησιμώτατον ὅπως διέρχωνται τὰς ὥρας τῆς ἀνίας των, πρὸς ψυχαγωγίαν, οἱ κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα διατριβόντες, ἕλλειψαι ἄλλου θεάματος. Καὶ ἢ παραμικροτέρα λέξις του ἐγείρει κύματα κτηνώδους εὐφροσύνης παρά τῶ ὄχλῳ, τῶ ἀνακινουμένῳ ἐντὸς τῶν περίξ καταστημάτων ἢ διαβαίνοντι. Πᾶν κίνημά του, πᾶν σχῆμά του,

καί μία τέρψις διὰ τοὺς γύρω κύκλους ἐν οἷς συμφύρεται. Περιέργως δέ, ὄλαί του αἰ διημιλίαι εἶνε κατὰ πάντα εὐάρμοστοι πρὸς τὴν ἀμφίεσιν αὐτοῦ, ἐν πλήρει ἀναλογίᾳ πρὸς τε τὸ ἄνευ πτέρυγματος ἐξηλωμένον του πηλίκιον καὶ τὸν μέγαν του μαυδῦαν τὸν διάτρητον. Πᾶσαι σχεδὸν εἰς στρατιωτικὰ ἀνάγονται καὶ τὸν στρατὸν ἔχουν ὡς θέμα των. Ἀλλὰ τοῦτο ἐλάχιστα φαίνεται ἐκπλήττον τοὺς διημιλίαις του. Ὁ Γιάννης εἶνε ἀβλαβὴς τρελλός, ἀστείος ἀνότης, εἰς ἐκ τῶν γελοίων ἐκείνων δυστυχῶν, — διότι καὶ ἡ δυστυχία αὐτῆ, ὡ σκληρὰ Εἰμαρμένη, εἶνε συχνάκις γελοία, — οὗς ἄγνωστος καὶ παραδόξος μοῖρα ἐκλέγει τυφλῶς συνήθως ὡς θύματα ἀδήλου, ἀλλοκότου καὶ ἀνεξιχνίαστου ἰδιοτροπίας. Ἀλλ' ὁ Γιάννης ἔχει ἱστορίαν, γνωστοτάτην παρὰ τῷ ὄχλῳ τῆς πρωτεύουσας, ἐφ' ᾧ οὔτε ἡ ἀμφίεσις αὐτοῦ οὔτε οἱ λόγοι του ἐκπλήττουν, μὴ στερούμενοι κ' ἐνδιαφέροντος. Ἡ τρέλλα αὐτοῦ θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς *στρατιωτικὴ μαρία*. Πρωτότυπον βεβαίως εἶδος τρέλλας, ὑπερ ἰδοῦ πῶς τῷ ἐπῆλθεν. Ἦτο ἐπίστρατος, ἐκ τῶν ἐν ἀλογίστω καὶ πυρετώδει σπουδῇ συνεγεργέντων ἐκείνων ἀγυμνάστων καὶ ἀκαταρτίστων κατὰ τὰς πρό τριετίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ περιπλοκάς, ὅπως ἀποτελέσασιν τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν ὅστις ἐπ' εὐκαιρίᾳ αὐτῶν ἐμελλε νὰ εἰσελάσῃ εἰς τὴν χερσονήσον τοῦ Αἴμου, διεκδικῶν τὰ καταπατούμενα δικαιώματα τῆς φυλῆς, ἀν ὁ ἐπάρατος ἀποκλεισμός δὲν τοῦ ἐδέσμευε τὰς χεῖρας. Τίς οἶδεν ἀπὸ ποίου ἡσυχου χωρίου τὴν γαλήνην εἶχεν ἀποσπασθῆ βικίως ὁ πτωχὸς καὶ μετ' ἄγροτικά του τὰ φορέματα, ξυρισθεὶς μόνον ἴσως καὶ μ' ἐν πηλίκιον ὑπερ τοῦ ἐκάθισαν καὶ κανένα μαυδῦαν ἐπὶ τῶν ὤμων, ἐστάλη μετὰ τῶν ἄλλων, ἀφοῦ διῆλθε θριαμβευτικῶς τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν, εἰς Θεσσαλίαν. Ἐκεῖ ἔμεινε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπιστρατείας καὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ, κυλιόμενος σὰρξ ἀδρανῆς εἰς στρατώνας καὶ εἰς γυμνάσια, πορείας καὶ καπηλείας, φυλακὰς καὶ θεραπευτήρια, ἀνήκων μὲν εἰς τὸ ὄγδον σύνταγμα, ἀλλ' ἀπεσπασμένος εἰς τὴν Λάρισαν. Αἴφνης, ἐπισυμβαίνει αἰ ἀπροσδόκητοι συγκρούσεις παρὰ τὰ σύνορα καὶ διαμακρὰ ἀποστέλλεται μετ' ἄλλων εἰς τὸ σῶμα του. Αἰ ἐπικουραὶ ἀναχωροῦσι διὰ νυκτὸς καὶ φθάσθαι εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, ἐκεῖ δὲ διατάσσεται νὰ μεταβῆ μετὰ τοῦ λόγου του ἐπὶ τοῦ πεδίου. Ἀλλὰ, μόλις προσήγγισεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῶν συγκρούσεων, μόλις ἐτοποθετήθη ἐπὶ τῆς γραμμῆς, καθ' ἣν βαγδαῖον ἐλύσσα ἤδη προπολλοῦ τὸ πῦρ, καὶ εἶδε τῶν πυροβόλων τὰς ἀστράπας, καὶ τοῦ ποδοβολητοῦ τῶν ἵππων ἐνωτίσθη, καὶ τῶν κανονίων τὸν βρόντον ἤκουσε, ποῖος ἤξεύρει πῶς τάχα παρέστη εἰς τὸ ἀπλοῦν πνεύ-

μά του ἡ ἀήθης τοῦ πολέμου καὶ ἀγρία ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖα τῆς εἰκῶν, καὶ ὑπὸ τοιοῦτου, ὡς πρὸ κεφαλῆς Μεδούσης ἦν ν' ἀντίκρουσεν ἐξίχνης, ἀνικῆτου καὶ ἐξάλλου θεοῦ καταλήθη ὁ ταλαίπωρος, ὡστ' ἐρριψε καὶ ὄπλον καὶ μαυδῦαν παρευθὺς κ' ἐτρέπη, διὰ τῶν ὀρέων, τῶν ἀγρῶν, δρομαῖος, ἀνά κράτος, εἰς φυγὴν. Ἐκτοτε δέ, ἕριστικῶς, ἕριστικῶς τὰ ἔχασε κ' ἐπὶ τοῦ σκοτισθέντος πνεύματος αὐτοῦ ἐπὶ ζωῆς ἀπέμεινε ἡ σκέπη ἣν μίαν φοράν ἐπέριψεν ὁ φῶτος. Ἀλλὰ, κατ' ἀνεξήγητον παλινδρόμησιν τῶν διαπραχθεισῶν αὐτοῦ φρενῶν, ἀντὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης τὴν ἀπαισίαν αἰσθήσιν ν' ἀποκομίσῃ ἰσοβίαν καὶ φρίκην νὰ τῷ προξενῆ καὶ μόνον τοῦ στρατοῦ τὸ ὄνομα, ὡς νὰ ἐντρέπεται ἀπεναντίας ἴσως ἑαυτὸν καὶ τὴν αἰσχρὰν του πράξιν νῦν, ἐκ τῶν ὑστέρων, διαψεύδων, αἰετοτε πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ στρατοῦ νὰ ἀναστρέφεται ἀρέσκειται, καὶ περὶ στρατιωτικῶν νὰ διημιλῆ, κ' ἐπιζητεῖ νὰ περιβάλλεται φορέματα τοιαῦτα ἅτινα καὶ κατορθῶναι νὰ θανείζονται ἐξ ἐλεημοσύνης παρὰ στρατιωτῶν, καὶ ἐπιμόνως κομπορημονεῖ ὅτι εἰς τὸν στρατὸν ἀνήκει καὶ αὐτός καὶ ἐπολέμησε κατὰ τὰς συμπλοκάς, ἀδικόπως περὶ ἐκείνων διατρέθων καὶ ὡς προσπαθῶν νὰ πείσῃ τοὺς τε ἄλλους καὶ ὁ ἴδιος πεισθῆ ὅτι τῇ ἀληθείᾳ, καὶ, τῶνόντι ἔλαβε μέρος εἰς αὐτάς. Σχεδὸν κάθε βράδυ, ἕως πρό τινος καιροῦ, θὰ ἠδύνασθε νὰ τὸν συναντήσῃ ἐπὶ μῆνας, τακτικὰ, παντοῦ ὅπου συνάζονται οἱ σπαθοφόροι, περὶ τὰ ὕψη τῆς Δεξαμενῆς, εἰς τὴν πλατεῖαν αὐτήν, παρὰ τὰ παραπήγματα, ὅμοιον πάντοτε, μετὰ τὰς αὐτὰς κινήσεις καὶ τὰς αὐτὰς διημιλίαις καὶ τὰ αὐτὰ ἐνδύματα. Καὶ θὰ τὸν ἤκουατ' ἀγορεύοντα, ἐπὶ ὧρας τῆς νυκτὸς μακράς, καὶ διηγούμενον τὰ φανταστικά του κατορθώματα, καὶ ἐκτυλίσσοντα τοὺς ὑποθετικούς τίτλους ἐφ' ὧν στηρίζει τὰς πρὸς τὸν στρατὸν σχέσεις του, καὶ ὀρυόμενον πενήθιμος ἐν τῇ σιγῇ περὶ ἀγῶνων καὶ μαχῶν...

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΡΗΣ

ΙΣΠΑΝΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

Παλλήροι λογαριασμοί, καινούρια μαλλώματα.
Ποῦ πῆξ, πόνε; Ἐκεῖ ποῦ συνείθισα.
Μεγάλα πηδήματα, μεγάλα γκρεμίσματα.
Τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ λόγο, καὶ τὸ βόδι ἀπὸ τὰ κέρατα (πιάνουν).
Ἀναπαυμένα νιάτα, βασιανισμένα γεράματα.
Ἡ ἀγάπη, ὁ πόνος καὶ τὰ πλοῦτη δὲν κρύβονται.
Γληγορώτερα πιάνεται ὁ ψεύτης παρὰ ὁ κουτσός.
Τὰ ἔρματα καὶ τὰ χρήματα θέλουν πιδέξια χεῖρα.
Φίλος πολλῶν, κανενὸς φίλος.
Τὴν τιμὴ μου ἔχασα τὴν ἡμέραν ποῦ εἶπα κακοὺς λόγους καὶ ἄκουσα χειρότερους.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΙΔΡΥΣΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

I

Ἀς στραφῶμεν ἡμῖς σχεδὸν αἰῶνος πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ σωτήριον ἔτος 1842.

Ὁ Στενῆμαχος, ἡ γνωστὴ τῆς Θράκης ἐλληνοικιστὴ πόλις, θὰ εἶχε τότε περὶ τὰς 6—7 χιλ. κατοίκων, πάντων Ἑλλήνων πλὴν πενηκοντάδος μακαμεθανικῶν οικογενειῶν, αἵτινες ἦσαν συνφικισμένοι εἰς τὴν βορειανατολικὴν ἐσχατιὰν τῆς πόλεως τὴν ἔχουσαν ἀφρονίαν ὑδάτων· διότι οἱ Τούρκοι προτιμῶσι πάντοτε χωρὶς κατάρρυτα πρὸς κατοικίαν. Βεβαίως δὲ καὶ ἀρχαιότερον καὶ τότε δὲν ἦτο δύσκολον εἰς αὐτοὺς νὰ πραγματοποιῶσι τοιαύτας μικρὰς προτιμήσεις δι' οἴου δήποτε τρόπου.

Εἰς τοὺς Ἕλληνας δούλους γενομένους δὲν ἐπέτρεπετο οὐδὲ εἰς τῆς φύσεως τὰς καλλονὰς καὶ τὰς ἀπολαύσεις νὰ ἐντρυφῶσιν· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οὐδὲ ὄρεξις πρὸς τοιαύτην *πολυτέλειαν* ἔμεινε εἰς τοὺς ἐτησίως ἐξαγοραζομένους διὰ φόρου τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ φέρωσι τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ὤμων. Καὶ εἰς τοὺς φοβεροὺς ὄμως κατακτητὰς ἢ τοιαύτη πρὸς εὐμαίριαν στροφή καὶ κλίσις δὲν ἦτο ἐκ τῶν αἰσιωτάτων σημείων περὶ τῆς μελλούσης τύχης αὐτῶν.

Ὅπου συνυπάρχουσι δούλοι καὶ δεσπότης, ἐκεῖ δὲν δύνανται νὰ συνυπάρχωσιν οἰαδήποτε τρυφερὰ αἰσθήματα. Ὁ δούλος ὁ καλλιεργῶν ἄνθη καὶ θερπόμενος εἰς αὐτὰ δηλοῖ ὅτι ἀπέβαλεν ἢ ἀπεφάσισε ν' ἀποβάλλῃ ἐκ τῆς ψυχῆς του τὸ ἔμφρον τῆς ἐλευθερίας αἰσθημα. Καὶ ὁ δεσπότης ὁ μεθυσκόμενος εἰς τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθῶν ὁ δεικνύων ἀδυναμίαν τινὰ πρὸς οἶαν δήποτε τρυφερότητα καὶ εὐαισθησίαν καταφωρατκεῖ ὅτι κλονίζεται καὶ ἀρχίζει ἀσυνειδήτως ἴσως ἐν τῷ μυθῷ τῆς καρδίας του νὰ καταρᾶται τὴν τύχην, ἣτις ἀνέδειξεν αὐτὸν νικητὴν, δεσπότην, φονέα, κακοῦργον, κατακτητὴν.

Ἡ ἀπόλαυσις τῆς φύσεως, ἡ ἀπόλαυσις τοῦ κλοῦ ἐν γένει ἀνήκει εἰς μόνους τοὺς ἐλευθέρους. Ἐκ τῶν ὑποδούλων τῆς Τουρκίας οἱ Ἀρμένιοι ἔχουσι τοὺς καλλιτέρους κήπους. Ὁ δὲ λύκος ὁ σπαράσσων τὰς σάρκας καὶ βροφῶν τὸ αἷμα τῶν προβάτων δὲν καλλιεργεῖ λειμῶνας εὐανθεῖς.

Ὁ Στενῆμαχος, τὸ πλεῖστον ἐπὶ πετρώδους ἔδαφους κείμενος, εἶνε τραχύς, ὡς εἶνε τραχεῖς οἱ κάτοικοι αὐτοῦ.

Περὶ τῆς ἀρχαιότερας ἱστορίας τοῦ Στενῆμαχου ἐλλείπουσιν εἰδήσεις· διότι πυρποληθείσης τῆς πόλεως ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῷ 1795 ὑπὸ ληστανταρτικῆς συμμορίας ἀρχηγὸν ἐχούσης

Σινάπην τινὰ Τουρκαλβανὸν ἢ Πόμακον, κατεστράφη πᾶν, τυχόν, προῦπαρχον γραπτὸν μνημεῖον. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ Στενῆμαχῖται ἔκπαλαι ἦσαν ἀρηίφιλοι καὶ ἀνήκον εἰς τὴν μερίδα ἐκείνην τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἣτις διὰ παντὸς ἐπίστευσεν εἰς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν—τοῦ ἔθνους...

Ὁ Στενῆμαχος μέχρι τοῦ 1842 σχολεῖον κοινὸν ἢ δημοτικὸν δὲν εἶχε. Γραμματοδιδάσκαλοι ἐδίδασκον ἐπὶ εὐτελεῖσι διδάκτροις τὰ τότε συνῆθη γράμματα, δηλ. ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ πράξεις τινὰς τῆς ἀριθμητικῆς. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἱερεῖς· ἀλλὰ τὸ περιέργον εἶναι ὅτι καὶ γυναῖκες, συνήθως χῆραι, εἶχον ἰδιωτικά σχολεῖα· ἦσαν δὲ ταῦτα διττά, ἦτοι ἐν ἄλλοις μὲν μόνον κοράσια φοιτῶντα ἐδίδασκοντο *κέντημα*, ἐν ἄλλοις δὲ ἄρρενα καὶ θήλεα ἐφοίτων διδασκόμενα τὰ μὲν ἄρρενα ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, τὰ δὲ θήλεα ἀνάγνωσιν καὶ κέντημα. Οἱ ἄρρενες μαθηταὶ ἐλέγοντο *δασκαλοῦδια*, μόνον δὲ τὰ κοράσια *μαθητραί*.

Εὐαριθμοὶ τινες νέοι τῶν εὐπορωτέρων οικογενειῶν μετέβαινον εἰς Φιλιππούπολιν ἀπέχουσαν δύο περίπου ὧρας τοῦ Στενῆμαχου καὶ ἤκουον μαθήματα ἀνώτερα ἐν τῷ ἐκεῖ Ἑλ. σχολεῖω, ὑπερ ἔκπαλαι ὑφίστατο.

Τόσον νεκρὰ ἦτο ἡ πνευματικὴ ζωὴ πόλεως ἐλληνικῆς ἐχούσης, ὡς εἶπομεν, περὶ τὰς 7 χιλ. ψυχῶν μέχρι τοῦ 1840!

Ἐφημερίς ἢ περιοδικὸν ἦτο ἄγνωστον πράγμα εἰς τὸν κόσμον ἐκείνον. Τὰ μόνα δὲ βιβλία, τὰ ὅποια εὕρισκέ τις παρὰ σπανιωτάταις τισὶν οικογενείαις, ἦσαν ὁ Δαμασκηνός, ἡ Ἀμαρτωλῶν σωτηρία, ὁ Χρονογράφος, ἡ φυλλάδα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Μπερτόλδου.

Καὶ ὅμως ἐν Φιλιππουπόλει, εἰς ἀπόστασιν δίωρον, εἶχε τὴν ἔδραν τοῦ Μητροπολίτης πανίσχυρος τότε, δεσπότης ἀληθῆς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων τοῦ λογικοῦ ποιμανίου του, δεσπότης, οὗ οἱ λόγοι ἔθεωροῦντο χρῆσιμοι, καὶ ἤρκει νὰ συμβουλευθῇ μόνον, διὰ νὰ ἰδρυθῶσι πανταχοῦ σχολεῖα. Δυστυχῶς ὅμως Μητροπολίται καὶ *Τσορμπαλήδες* (ὡς ἐλέγοντο οἱ πρόκριτοι, οἱ δημογέροντες) τοῦ κέντρου περὶ παντὸς ἄλλου ἐσκέπτοντο ἢ περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἐκπανάστασιν, ὅτε πολυχῶς καταδιωθέντων τῶν Ἑλλήνων προστώτων, κατῶρθωσαν νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὰ κοινὰ καὶ νὰ λάβωσι μεγάλην ἰσχύν παρὰ τῇ δικαίᾳ καὶ τῇ μητροπόλει ἐπὶ ἰκανὰ ἔτη Βούλγαροι *Μπερ.λεξήδες*, ἄνθρωποι, ὡς εἶδος, ἀμαθέστατοι καὶ πάσης μορφώσεως ἄμοιροι, εἰ καὶ ἐφιλοτιμούντο, συμμορφούμενοι πρὸς τὴν πόλιν, νὰ ἐλληνίζωσιν, ὅσον ἦτο αὐτοῖς δυνατόν. Ἐλεῖπε δ' ἐκ τοῦ κέντρου τούτου πᾶν πνεῦμα προόδου· διότι ἐκ τοῦ ἄλλου κέντρου, ἐκ τῆς

καρδίας ἢ, ἂν θέλητε, ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἐθνους, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δῆλον ὅτι ἐκ τῶν Πατριαρχείων καὶ τῆς περὶ αὐτὰ ταπεινῆς καὶ περὶ ταπεινὰ τυρβαζομένης σπείρας, οὐδεμία πνοή ζωῆς ἐξεπέμπετο, ὄχι πνοή καθικνουμένη μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τῆς Θράκης ἢ τῆς Μακεδονίας, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὰς συνοικίας αὐτῆς τῆς Πόλεως!

Εἶναι θαῦμα ἀληθῶς πῶς τὸ ἔθνος ἡμῶν δὲν ἐξηφανίσθη, πῶς δὲν ἐπαυσε νὰ ὑπάρχη, ἐν τοιαύτῃ παντελεῖ ἐγκαταλείψει ἐπὶ μακρότατον χρόνον διατελέσαν!

Οἱ Ἴταλοί κομπαστικώτερον εἶπον τὸ περίφημον Italia fara da se, ὁπότε τὰ πλεῖστα καὶ δυσχερέστατα ἐγένοντο ὑπὲρ αὐτῶν ὑπ' ἄλλων. Εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν δικαίως ἀρμόζει νὰ εἴπη ὅτι αὐτὸς a fato da se διότι πᾶν ὅ,τι ἐπραξεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως του τὸ ὀφείλει εἰς ἑαυτὸν καὶ μόνον, εἰς τὸ ἀπρόσωπον ἐγὼ του.

II.

Ἦτο ἡ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας (τῷ 1842). Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην συνηθίζεται νὰ γίνεταί *μονοκλησία*. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱερουργίας ὅλον τὸ πλῆθος ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Μαρίνης· ἀλλ' ἀντὶ νὰ διευθυνθῇ ἕκαστος οἰκαδε, συνεσωρεύθησαν ὅλοι, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά εἰς εὐρὺ οἰκόπεδον ἀνατολικῶς τῆς ἐκκλησίας κείμενον. Ὀλίγοι τρόχαλοι λίθων ἦσαν τῆδε κάκεισε, ὁ δὲ λοιπὸς χώρος ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἀκανθῶν καὶ ἀγρίων φυτῶν. Δύο τρεῖς οἰκίαι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν πυρποληθεῖσαι κατέλιπον τὸν χώρον τοῦτον κενὸν καὶ ἐρημον, ἡ δὲ κοινότης ἠγόρασαν αὐτόν.

Τὸ πλῆθος ἐτοποθετήθη ὡς ἡδύνατο· εἰς δὲ τῶν προκρίτων, γέρων σεβαστὸς μὲ φυσιογνωμίαν σοβαρὰν, μετρίου ἀναστήματος, εὐρωστος, ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοῦ πλῆθους, ἀνέβη εἰς ἕνα τρόχαλον καὶ μὲ φωνὴν σταθερὰν εἶπε τὰ ἐξῆς εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τῆς πόλεως. « Ἀκούστε νὰ σας πῶ! Ὅποιος δὲ ξερ' γράμματα εἶναι τυφλὸς καὶ κουφός· δὲ καταλαβαίνει οὐτι κείνα ἀπ' ἀκούει, οὐτι κείνα ἀπ' κυττάζει. Μεῖς πλιά θὰ περάσουμε τῇ ζωῇ μας καθὼς βρεθήκαμε· ἀμὰ εἶναι ἀμαρτία ν' ἀφήσουμε καὶ τὰ παιδιά μας ἑστὴν ἴδια τῇ τυφλᾷ. Πρέπ' νὰ κάμουμε σκολεῖο, γιὰ νὰ μαθαίνουν τὰ παιδιά μας γράμματα καὶ νὰ μᾶς συχωροῦν κανέναν καιρό. Ὅλ' μας θὰ δουλέψουμε καὶ τὸ σκολεῖο θὰ γείν'. Αὐτὰ ξέρω ἐγὼ νὰ σας πῶ. »

— « Καλὰ λές, καλὰ! ὅλ' θὰ δουλέψουμε, θὰ δώσουμε καὶ τὸ *βρεπερέ* μας πᾶσα ἕνας κατὰ τῇ δύναμει του. » Ἀπεκρίθη ἄλλος γέρων ἐκ τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ αὐτός.

— « Ἀπὸ ταχυὰ τὸ λοιπὸν θ' ἀρχινίσουμε

νὰ φέρνουμε πέτρες, ἄμμο, γῶμα, καὶ νὰ καίμε ἄσβεστη » ἐπρόσθεσεν ὁ πρῶτος ἀγορητής.

Ἐπειτα ἤρχισαν ἡμιλίαι κατὰ ὑμάδας, καὶ ἐν αὐταῖς ἐτέθησαν ἐν βραχυλογίᾳ καὶ ἄνευ διατυπώσεων αἱ βάσεις τῆς ἐργασίας. Μετὰ ταῦτα τὸ πλῆθος διελύθη· εἰς ὧν δὲ τὰ πρόσωπα ἐζωγράφετο χαρὰ καὶ εὐχαρίστησις.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περὶ οὐθενὸς ἄλλου ἐγένετο λόγος εἰμὴ περὶ τοῦ σχολείου. Αὐθόρμητοι δὲ προσήρχοντο οἱ πολῖται προσφέροντες τὸν ἔρσυν τῶν εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Χήρα τις, καθὼς ἐφθάνεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐκ τῆς συνελεύσεως, ἤνοιξε τὸ κιβώτιόν τῆς, ἔλαθεν ἐξ αὐτοῦ ζῶνην χρυσῆν, ἐτύλιξεν αὐτήν εἰς τὸ μαντίλι τῆς καὶ διευθυνθεῖσα εἰς τὸ ἐφημερίου τὴν οἰκίαν παρεκάλεσε νὰ δεχθῇ τὴν ζῶνην, νὰ φροντίσῃ νὰ πωλήσῃ αὐτὴν καὶ τὸ τίμημα νὰ παραδώσῃ ἀνωνύμως εἰς τὴν ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐπιτροπήν.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ἀμέσως ἤρχισεν ἡ προσωπικὴ ἐργασία· πλεῖστοι μὲ τοὺς ἡμίονους ἔφερον λίθους, ἄλλοι ἄμμο καὶ γῶμα· τινὲς δὲ ἤνοιξαν καμίνια εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ πρὸς δυσμὰς βουνοῦ τοῦ Ἀγ. Δημητρίου δι' ἄσβεστον. Ἄφου δὲ ὁ αὐτοσχέδιος ἀρχιτέκτων ἔθεσε τὰ σημεῖα τῶν θεμελιῶν, ἤρχοντο κατὰ σειρὰν νέοι εὐρωστοὶ καὶ μὲ τὰς βαρεῖας σκαπάνης ἐσκαπτον, ἐνῶ ἄλλοι ἐξέφερον τὰ γῶματα. Εὐποροὶ δὲ οἰκογένειαι ἐπεμπον περὶ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὸ δειλινὸν ἄρτον καὶ φαγητὸν καὶ οἶνον εἰς τοὺς ἐβελοντάς ἐργάτας. Ἄλλοι δὲ ἀνεχώρησαν εἰς τὰ πλησίον δάση καὶ ἐκοπτον τὴν ἐλαφρὰν ξυλείαν, δοκοὺς τῆς στέγης, πέταυρα, σανίδας. Ἀπαντες ἡμιλλῶντο κατὰ νὰ κάμνωσι διὰ τὸ σχολεῖόν των. Καθ' ἑκάστην, τὸ πρωῖ, τὴν μεσημβρίαν καὶ μάλιστα περὶ τὴν δειλὴν πλῆθος κόσμου μετέβαινον ἐπίτηδες, διὰ νὰ βλέπωσι τί γίνεται, καὶ ἐλάμβανον τὴν σειρὰν των διὰ τὴν προσωπικὴν των ἐργασίαν. Τὸν κοινὸν σεβασμὸν ἐκίνει γέρων ἱερεὺς, ὅστις καθ' ἑκάστην μετὰ τὸν ἐσπερινὸν μετέβαινον εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, ἀνεσῆκονε τὰ κράσπεδα τοῦ ποδῆρους ἐνδύματός του καὶ εἰργάζετο ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας μετὰ τῶν λοιπῶν πολιτῶν, ἐνθαυρύνων καὶ προτρέπων αὐτοὺς διὰ τοῦ παραδείγματός του.

Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι ἐπερατώθησαν ἄνευ οὐδεμίας σχεδὸν δαπάνης.

Διὰ νὰ μὴ πολυλογῶ, ἐντὸς ἐνὸς ἔτους τὸ κτίριον συνετελέσθη. Τὸ σχέδιόν του δὲν ἦτο βεβχίως πρότυπον δημοτικῆς σχολείου· ἦτο ὅμως τὸ λαμπρότερον οἰκοδόμημα τῆς πόλεως· οὐδεμία οἰκία εἶχε τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτοῦ. Οἱ εὐαγγελικοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐσκέφθησαν ὅτι τὸ κτίριον τὸ ὅποιον ὅλη ἡ πόλις ἀνεγείρει, καὶ τὸ ὅποιον μέλλει νὰ φιλοξενῇ τὰ ἴδια αὐτῶν τέ-

κνα, πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἐξοχώτερον κτίριον τῆς πατρίδος των.

Εἶχεν εὐρεῖαν αὐλὴν καὶ περὶ αὐτὴν στοᾶν ἐπὶ ξυλίνων στύλων στηριζομένην. Εἰς τὸ βάθος 2—3 δωμάτια διὰ τὸν διδάσκαλον καὶ μαγειρεῖον, ἄνω δὲ εὐρυτάτην αἴθουσαν ἐστρωμένην μεσημβριαντολικῶς καὶ 2—3 ἔτι δωμάτια, ὧν τὸ ἐν ἐμελλε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βιβλιοθήκη. Ἡ δὲ αὐλαία θύρα ἦτο μεγαλοπρεπεστάτη, οὕτως ὥστε οἱ χωρικοὶ διαβαίνοντες πρὸ αὐτῆς ἐσταυροκοποῦντο, ὑπολαμβάνοντες τὴν οἰκοδομὴν ὡς ναὸν ἢ μοναστήριον.

Ὅλοι ἐθεώρουσαν τὸ σχολεῖον ὡς τὸ καμάρει τῆς πατρίδος των καὶ ἡ πρὸ αὐτοῦ μικρὰ πλατεία εἶχεν κέντρον, ἐν ᾧ κατὰ τὰς ἑορτάς συνήρχετο ὁ ἐκλεκτότερος κόσμος.

(Ἐπεταί τὸ τέλος)

ΒΑΣΙΛΙΟΣ ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις X. Ἀννίνου

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐπῆρχον ἐκεῖ τινὲς τῶν εὐλυγίστων ἐκείνων φυτῶν μὲ τὰ μακρὰ κεκλιμένα στελέχη, ἅτινα τόσον ὠραίαν ἐντύπωσιν προξενοῦν ἐζωγραφισμένα ἐπὶ τῶν τοιχοστρωσιῶν, ὑψηλοὶ καὶ εὐθυτενεῖς κάλαμοι καὶ φυτὰ κωδωνοειδανθῆ, ὧν τὸ ἄνθος αἰφνης διανοιγόμενον κατ' ἰδιότροπον σχήματα φαίνεται τι ζῶν, οἰνοὶ ὄφθαλμοὶ παρατηρῶν ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρίσεως τοῦ φυλλώματος ἀσταθείας. Ὁ Ρίσιερ συνήθριζε τὰς ἀνθοδέσμας καὶ διευθέτει αὐτάς καλλιτεχνικῶς ἐμπνεόμενος ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῶν φυτῶν, προσπαθῶν νὰ κατανοήσῃ καλῶς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των, ἀκατάληπτον καθιστάμενον ἀφ' οὗ μία ἡμέρα μακρασμοῦ ἤθελε διέλθῃ ἐπ' αὐτῶν.

Εἶτα ἡ ἀποπερατωθεῖσα ἀνθοδέσμη προσδεμένη διὰ πλατείας τινὸς βοτάνης ὡσεὶ διὰ ταινίας ἐφορτῶντο ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Φράντε καὶ πάντες ἐξεκίνουν. Ἀείποτε ἀπησχολημένος ὑπὸ τῆς τέχνης του ὁ Ρίσιερ καθ' ἰδὸν ἀνεζήτηι ὑποδείγματα καὶ συνδυασμοὺς.

— Κῦτταξ, κῦτταξ! ἐκεῖ, μικρὰ, ἔλεγεν, ἐκείνην τὴν ἀνθεμίδα μὲ τοὺς λευκοὺς κωδωνίσκους τῆς ἀνάμεσά εἰς τὸ κυνόροδον! . . . Αἱ, τί λέγεις; . . . τί ὠραία ἐντύπωσιν θὰ κάμνῃ ἐπάνω εἰς πράσινον ἢ εἰς φαῖον χρῶμα!

Ἄλλ' ἡ Σιδωνία δὲν ἠγάπα οὐδὲ τὰς ἀνθεμίδας οὐδὲ τὰ κυνόροδα. Τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ ἐφάνοντο αὐτῇ λίαν πενιχρά, κατὰ τι παρόμοιον μὲ τὸ ἰώδες φρέμα τῆς.

Ἐνεθυμειτο ὅτι εἶχεν ἴδῃ ἄλλα ἄνθη εἰς τὴν

ἐπαυλίαν τοῦ κ. Γαρδινόα εἰς Σαβινύ, ἐντὸς τῶν ἀνθοκομείων, ἐπὶ τῶν ἐξωστῶν, εἰς τὴν αὐλὴν τὴν περιστοιχιζομένην ὑπὸ μεγάλων ἀνθοδοχείων.

Αὐτὰ τὰ ἄνθη ἠγάπα· οὕτως ἐνόει αὐτὴ τὴν ἐξοχήν!

Ἡ ἀνάμνησις αὐτῆ τοῦ Σαβινύ ἐπήρχετο εἰς τὸν νοῦν τῆς κατὰ πᾶσαν στιγμήν. Ὅτε διήρχοντο πρὸ τίνος κίχλιδωτῆς θύρας κήπου, ἐσταμάτα καὶ παρετῆρει τὴν εὐθεῖαν δενδροστοιχίαν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν κλίμακα. . . Αἱ πρασιαὶ ἄς ἐσκίαζον κανονικῶς ὑψηλὰ δένδρα, τὰ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐρημικὰ ἄνθηρα ὑπενεθυμίζον αὐτῇ ἄλλα ἄνθηρα καὶ ἄλλας πρασίας. Αἱ ὄπτασίαι αὐταὶ τῆς πολυτελείας ἀναμειγμέναι μὲ τὰς ἀναμνήσεις τῆς καθίστων τὴν Κυριακὴν τῆς ἐτι μάλλον πένθημον. Ἰδίως ὅμως κατέβληθεν αὐτὴν ἡ ἐπάνωδος.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἐσπέρας ἐπικρατεῖ πνιγρὸς συνωστισμὸς εἰς τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς τῶν περιχώρων τῶν Παρισίων. Βασιλεύει ἐν αὐτοῖς χαρὰ ἐπίπλαστος, ἀντηχοῦσι γέλωτες ἀνόητοι, ἄσματτα ἐξησθενημένα, προφερόμενα διὰ τῶν ἄκρων τῶν χειλέων μὴ ἔχοντων πλέον τὴν δύναμιν νὰ κραυγᾶσσι. . . Τότε μάλιστα ὁ κ. Σέθης εὐρίσκετο εἰς τὸ στοιχεῖόν του!

Ἦδύνατο νὰ συναθῆται παρὰ τὴν θυρίδα, ν' ἀγανακτῇ διὰ τὴν βραδυότητα τῆς ἀμαξοστοιχίας, νὰ καταβοᾷ κατὰ τοῦ σταθμάρχου, κατὰ τῆς Ἑταιρίας, κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ νὰ λέγῃ μεγαλοφῶνως πρὸς τὸν Δελομπέλ εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀκουσθῇ ὑπὸ τῶν παρεστώτων:

— Αἱ; . . . ἂν συνέβαινον αὐτὰ εἰς τὴν Ἀμερικὴν! . . .

Τοῦθ' ὅπερ ἐνεκα τοῦ ἐκφραστικοῦ νεύματος τοῦ ἐνδόξου ἠθοποιοῦ καὶ τοῦ ὑπερόχου ἦθους, μεθ' οὗ ἀπῆντα: « Φαντάσου! » ἐκάμνε τοὺς παρεστώτας νὰ ὑποθέτωσιν ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι κύριοι ἐγίνωσκον ἀκριβῶς τί θὰ συνέβαινον εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει. Εἶνε ἀληθές ὅτι καὶ ὁ εἰς καὶ ὁ ἄλλος ἐντελῶς τὸ ἠγνόουν· ἀλλὰ τοιουτοτρόπως ἀπέκτων θέσιν ἐπιβλητικὴν ἀπέναντι τοῦ πλῆθους.

Καθημένη πλησίον τοῦ Φράντε, ἔχουσα τὸ ἦμισυ τῆς ἀνθοδέσμης ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς ἢ Σιδωνία ἔμενον ἐκεῖ ὡσεὶ νενεκρωμένη ἐν τῷ μέσῳ ὅλου ἐκείνου τοῦ θορόθου ἐν τῇ μακρᾷ προσδοκίᾳ τῶν ἐσπερινῶν ἀμαξοστοιχιῶν. Ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ φωτιζομένου ὑπὸ μιᾶς μόνης λυχνίας ἐβλεπεν ἔξω τὰς σιεράς συστάδας τῶν δένδρων, ὧν ἀνά μέσον ἐνιχαυῶ διεπέρων αἱ τελευταῖαι λάμπεις τῆς πανηγύρεως, μίαν ὁδὸν ζοφεράν, τὸ καταφθάνον πλῆθος καὶ ἕνα φανὸν λάμποντα εἰς τὴν ἐρήμην παρόχθιον ὁδόν.

Ἐκ διαλειμμάτων ὀπισθεν τῶν ὑλοφράκτων θυρῶν ἐφάνετο διερχομένη ἀμαξοστοιχία τις

χωρίς να σταματήσει σκορπίζουσα σπινθήρες άνημμένου άνθρακος και εξερευνημένη διαφιλιώς καπνόν. Τότε εξερρήγνυτο έντός του σταθμού θύελλα κραυγών και σκιρτημάτων, έν ή ύπερείχεν ή όξύτατη φωνή του κ. Σέβη, ήτις παρομοία με την κραυγήν θαλασσίου όρνέου έλεγεν:

— Σπάστε τας θύρας! . . . σπάστε τας θύρας! . . .

Τούτο έννοείται ότι δέν άπετόλμα να πράξη αυτός ό ίδιος έπειδή έφοβείτο εις άκρον τους χωροφύλακας.

Μετ' όλίγον ή θύελλα κατηνάζετο. Αί γυναίκες κεκμηκυίαι, με την κόμμωσιν έν άταξία ένεκα του άνέμου άπεκοιμώντο επί των θρανίων. Έφάνιντο έσθητες συντεθλασμένα, ιμάτια διασχισμένα, ένδυμασίαι άνοικταί πλήρεις κονιορτού.

Ο κονιορτός ιδίως ήτο άνυπόφορος.

Κατέπιπτεν άπό όλα τα ένδύματα, άνυψούτο κατά πάν βήμα, έπεσκίαζε την λυχνία, ήνώχλει τους όφθαλμούς, άπετέλει είδος τι νεφέλης περί τα καταβεβλημένα πρόσωπα. Τα βραχίονα, εις ά άνήρχοντο επί τέλους μετά πολύωρον προσδκιάν, ήσαν και αυτά κεκαλυμμένα υπό κονιορτού. Η Σιδωνία ήνοιγε τα παράθυρα: παρετήρει έξω τας σκοτεινάς πεδιάδας άποτελούσας άτελεύτητον γραμμήν σκιάς. Έπειτα ως άναρίθμητοι άστéρες έφάνιντο οι πρώτοι άντανακλαστικοί φανοί των έξωτερικών βουλευθάρτων παρά τα όχρωμάτα.

Έκτοτε ή φοβερά ήμέρα τής άνακλύσεως όλων εκείνων των ταλκιπάρων έληγεν. Η θία των Παρισίων επάνεφερον εις έκαστον την ιδεάν τής έργασίας τής επάκιον. Όσον όμως θλιβερά και αν ήτο ή Κυριακή, ή Σιδωνία ήρχιζε να την έπιζητή. Άνελογίζετο τους πλουσίους, δι' ους πάσαι αί ήμέραι του βίου είνε ήμέραι άνακλύσεως, άορίστως δέ, ως έν όνειρω μακράι δενδροστοιχίαι παραδείσων, άς μόλις είχε δίδη την ήμέραν, άναπαρίσταντο εις την φαντασίαν της και περιεπάτου εις αυτάς οι ευδαίμονες, ένω εκεί κάτω διά τής κιγκλιδωτής πύλης εις την κονιορτώδη όδόν διαφάνετο ή Κυριακή των πτωχών παρερχομένη μετά σπουδής, μόλις προφθάνουσα να σταματήσει προς στιγμήν διά να κυττάξη και να θρονήση.

Άπό τής ηλικίας των δεκατριών μέχρι των δεκαεπτά έτών τοιούτος ύπήρξεν ό βίος τής μικράς Σέβη.

Τά έτη παρήρχοντο χωρίς να έπιφέρωσι την έλαχίστην μεταβολήν. Τό εκ κασμιρίου φόρεμα τής κυρίας Σέβη μόνον είχε καταστή μάλλον τετριμμένον και ή μικρά ίόχρους ένδυμασία είχαν ύποστή μερικάς επιδιορθώσεις. Πλήν καθόσον ή Σιδωνία ηύξανεν, ό Φράντζ, νεανίας ήδη γενόμενος, έρριπτεν επ' αυτής βλέμματα σιωπηλά, περιπαθή και προσέφερον αυτή περιποιή-

σεις έρωτικάς όρατάς εις όλους, άς μόνη ή νεανίς δέν διεκρίνευ.

Άλλως τε ούδέν ένδιέφερε την μικράν Σέβη. Είς τό έργαστήριον εξετέλει τό έργον της τακτικώς, έν σιγή, χωρίς ποσώς να σκεφθή περί έρωτος ή περί ευφορίας. Έκ παντός ό,τι έπραττεν έφάνετο ότι έζη άναμένουσα κάτι.

Ο Φράντζ άπεναντίας άπό τινος χρόνου εεργάζετο μετ' έκτάκτου ζέσεως, μετά τής προθυμίας των άποβλεπόντων εις σκοπόν τινα κείμενον εις τό πέρας των προσπαθειών των, ούτως ώστε έν ηλικία είκοσιτεσσάρων έτών εξήρχετο δεύτερος εκ τής Κεντρικής Σχολής με τον βαθμόν μηχανικού.

Την έσπέραν εκείνην ό Ρίσλερ ώδήγησε την οικογένειαν Σέβη εις τό θέατρον του Γυμνασίου, καθ' όλην δέ την διάρκειαν ή κυρία Σέβη και αυτός άντήλλασσον πλείστα νεύματα, καμμύοντες τους όφθαλμούς όπισθεν των δύο νέων. Κατόπιν δέ κατά την έξοδον, ή κυρία Σέβη έθηκε μετ' έπιστημότητος τον βραχίονα τής Σιδωνίας υπό τον του Φράντζ, ώσανεί έλεγε προς τον έρωτόληπτον: «Ξεκαθάρισέ τα τώρα! . . είνε δική σου δουλειά! . . »

Και ό ταλκιπώρος έρωτόληπτος τότε προσεπάθησε να τα ξεκαθαρίση.

Η από του θεάτρου του Γυμνασίου μέχρι του Έλους όδός είνε μακρά. Όλίγα βήματα άμα τις προχωρήση, ή λάμψις του βουλευθάρτου έκλείπει, τα πεζοδρόμια καθίστανται σκοτεινότερα και οι διαβάται σπανιώτεροι. Ο Φράντζ ήρχισε να ήμιλη περί τής παραστάσεως. . . Ηγάπα τα περιπαθή δράματα.

— Και σεΐς, Σιδωνία;
— Ω, έγώ, τί να σάς ειπώ, Φράντζ; . . φθάνει να ύπάρχουν ευμορφοί ένδυμασίαι.

Πράγματι εις τό θέατρον περί ούθενός άλλου έμεριμνα. Δέν ήτο εκ των αισθηματικων εκείνων γυναικων κατά τό υπόδειγμα τής Μποβαρύ, των επανερχομένων εκ τής παραστάσεως με έρωτικας φράσεις έτοιμους επί τα χείλη, με έν κατά σύμβασιν ιδανικόν. "Οχι! Τό θέατρον ένέπνεεν αυτή μόνον εξ άλλους έπιθυμίας πολυτελείας και κομψότητος, εξ αυτού άλλο τι δέν άπεκόμιζεν ειμή ύποδείγματα κομώσεως και σχέδια έσθητων. . . Αί νέαι και ύπερβολικαί ένδυμασίαι των ήθοποιων, ό τρόπος τής συμπεριφοράς των μέχρι και αυτής τής παραχόρδου άπομμήσεως των ήθων τής εκλεκτής κοινωνίας, ήτις έφάνετο αυτή ως τό άκρον άκρον του ευγενώς φέρεσθαι, σύν τούτοις δέ και ή χυδαία έλθιαμωτική λάμψις των χρυσωμάτων, των φώτων, τό περά την είσοδον άπασταράπον πρόγραμμα, τ' άναμένοντα όχηματά, όλος εκείνος ό βλαβερός ύπώρουν θόρυβος ό προζενούμενος εκ τινος άρεστής εις τό κοινόν θεατρικής παραστά-

σεως, όλα ταύτα ήρεσκον αυτή και την έσαγήνευον.

Ο έρωτόληπτος εξηκολούθησε:

— Πόσον καλά ύπεκρίθησαν την έρωτικήν σκηνήν!

Και λέγων την λέξιν «έρωτικήν» εκυπτε περιπαθώς προς την μικράν χαρίεσσαν κεφαλήν περιβαλλομένην υπό σκέπησ εκ λευκού μαλλίνου ύφάσματος, όπόθεν ή κόμη εξέφευγε κατά μικρούς βοστρύχους.

Η Σιδωνία άπήνησε στενάζουσα:

— Ναι, ναι! . . ή έρωτική σκηνή! . . Τι ώραιους άδάμαντας είχαν ή ήθοποιός!

Πρός στιγμήν επεκράτησε σιγή. Ο ταλκιπώρος Φράντζ πολύ έβασανίζετο μη δυνάμενος να εκφράση ό,τι ήθελεν. Τάς λέξεις άς άνεζήτει δέν εύρισκεν: είτα τον κατελάμβανεν ό φόβος. Διά να ήμιλήση έθετεν όρια:

— Άφού περάσωμεν την πύλην του Άγίου Διονυσίου . . . έλεγεν. Άφού άφήσωμεν τό βουλευθάρτον . . .

Άλλ' ή Σιδωνία ήρχιζε να λαλή περί πραγμάτων τόσων άδιαφόρων, ώστε ή όμολογία επάγωνεν επί τα χείλη του άλλου πάλιν άμαξά τις άνέκοπτε τον δρόμον των, και παρείχεν εις τους όπισθεν βραδίζοντας ιδικούς των τον καιρόν να τους καταφθάσωιν.

Τέλος εις τό Έλος τό άπεφάσισε διά μιάς.

— Άκουσε, Σιδωνία, ειπε. Σε άγαπώ! . . .

Την νύκτα εκείνην ήγρύπνησαν επί πολύ εις την οικίαν των Δελομπέλ. Συνείθιζον αί γυναίαι εκείναι γυναίκες να μηκύνωσιν όσον τό δυνατόν περισσότερο τό διάστημα τής ήμερησίου έργασίας των, παρατείνουσαι αυτό επί τοσοούτον κατά την νύκτα, ώστε εκ των τελευταίων πάντοτε έσβέννυτο ή λυχνία των κατά την όδόν Μπράκ. Όπως κατακλιθώσιν άνέμενον την επάνοδον του μεγάλου άνδρός, χάριν του όποιου έφύλαττον θερμόν διατηρούμενον παρά την τέφραν τής έστίας μικρόν ένδυμαστικόν δείπνον.

Την εποχήν καθ' ήν ύπεκρίνετο, τό τοιοούτο ήτο δικαιολογημένον. Οι ήθοποιοί ήναγκασμένοι να γευματίζωσιν ένωρίς και έλαφρότατα, εξέρχονται τής σκηνής μετά φοβεράς βουλιμίας και τρώγουσιν άμα ως επανέλθωσιν εις την κατοικίαν των. Ο Δελομπέλ πρό καιρού ήδη δέν εεργάζετο ως ήθοποιός: άλλά μη έχων τό δικαίωμα, ως έλεγε, ν' άπαρηθη τό θέατρον, διετήρει την μονομανίαν του διά πλείστον όσον εξεων πλάνητος και εύτελους ήθοποιού, μεταξύ των όποιων συγκατελέγετο και τό μετά την επιστροφήν του δείπνον καθώς και ή καθ' έκάστην τακτική τής επάνοδου ώρα άφού και τά ύστυκα φώτα του προσκήνιου του τελευταίου των παρά τα βουλευθάρτα θεάτρων ήθελε

σθεσθή. Κατακλιόμενος άνευ δείπνου κατά την ώρα καθ' ήν συνήθως κατακλίνονται πάντες ήθελε παραιτηθή, άπαρηθη τον άγωνα. Και αυτός δέν τον άπρηνείτο, διάβολο! . . .

Την νύκτα λοιπόν εκείνην ό ήθοποιός δέν είχαν ακόμη έπιστρέψη και αί δύο γυναίκες τον άνέμενον συνομιλούςαι και εργαζόμεναι μετά ζωηρότητος παρά την προκεχωρηκυϊαν ώρα. Καθ' όλην την έσπέραν δέν είχαν παύση συνομιλούςαι περί του Φράντζ, περί τής επιτυχίας του και του διανοιγομένου εμπροσθεν του μέλλοντος.

— Τώρα, έλεγεν ή κυρία Δελομπέλ, δέν του μένει άλλο παρά να εύρη μια καλή γυναικούλα! . .

Αυτής τής γνώμης ήτο και ή Ποθητή. Δέν έλειπε πλέον διά την ευδαιμονίαν του Φράντζ ειμή μια σύζυγος δραστηρία, θαρραλέα, συνειθισμένη εις την έργασίαν, ήτις να λησμονη τα πάντα χάριν αυτού. Και ή Ποθητή έλάλει με τόσην βεβαιότητα διότι έγίνωσκε μυχιαίτατα την γυναίκα ήτις ήρμοζεν εις τον Φράντζ Ρίσλερ. . . Είχε κατά έν έτος μικρότερον ηλικίαν αυτού, όσον ακριβώς απαιτείται όπως είνε νεωτέρα του συζύγου της και όπως δύναται ταυτοχρόνως να χρησιμεύση αυτό και ως μήτηρ.

Ευειδής δέ ήτο; . . .

"Οχι ακριβώς, άλλά μάλλον νόστιμος ή άσχημος, με όλον τό σημαντικό της έλάττωμα, διότι έχώλαινε ή άτυχής νεανίς! . . . Άλλως δέ ήτο άγγίνους, έργατική, φιλόστοργος! Κανείς περισσότερο τής Ποθητής δέν έγίνωσκε πόσον ήγάπα τον Φράντζ εκείνη ή «γυναικούλα» και πώς πρό έτών ήδη νυχθημερόν περί αυτού έσκέπτετο. Αυτός ό ίδιος δέν τό είχαν έννοηση και έφάνετο προσέχων άποκλειστικώς εις μόνην την σακκίαν Σιδωνίαν. Άλλ' άδιάφορον! . . . Ο σιωπηλός έρως είνε τόσον ευγλωττός! . . . τοσαύτη ισχύς ύποκρύπτεται εις τα συγκρατούμενα αισθήματα. . . Τις οίδεν; Ίσως μίαν ήμέραν . . .

Και ή νεαρά χαλή κύπτουσα επί του έργου της επεχειρεί μακρινόν ταξείδιον εις την χώραν των όνειρων, εξ εκείνων εις ά συνήθως άφιέτο καθημένη επί τής έδρας εις ήν την κατεδικάζεν ή σωματική της βλάβη και στηρίζουσα τους πόδας επί του ακινήτου μικρού θρονίου, ταξείδιον εκ των θαυμαστων εκείνων, εξ ών άείποτε επανήρχετο ευδαίμων και μειδιώσα, έρειδομένη εις τον βραχίονα του Φράντζ έν όλη τή έμπιστοσύνη μνηστής άγαπωμένης. Οι δάκτυλοι της παρηκολούθουν τό όραμα τής ψυχής της και τό πτηνόν όπερ κατ' εκείνην την στιγμήν εκράτει διευθετούσα τας συντεθλασμένας πτερυγας του έφάνετο και αυτό συμμετέχον του ταξείδιου και ίπτάμενον εκεί κάτω, πολύ μακράν φαίδρον και έλαφρόν ως αυτή.

Ἡ θύρα ἀνεώχθη αἴφνης.

— Μήπως σὰς ἐνοχλῶ; εἶπε φωνὴ τις θριαμβευτική.

Ἡ μήτηρ σχεδὸν ὑπνώττουσα ἀνήγειρε διὰ μίαν τὴν κεφαλὴν.

— Ἄ!... εἶνε ὁ κύριος Φράντς... Ὅριστε, κύριε Φράντς... Ὡς βλέπετε περιμένοντες τὸν πατέρα... Ἄχ! αὐτοὶ οἱ κατεργαζοῦντο ἡθοποιοὶ πάντοτε ἀργὰ ἐπιστρέφουν!... Καθίσαστε... θὰ δειπνήσετε μαζί του.

— Ὡ, ὄχι, εὐχαριστῶ, ἀπήντησεν ὁ Φράντς, οὐ τὰ χεῖλη ἦσαν ἀκόμη ὠρὰ ἐκ τῆς συγκινήσεως ἢν εἶχε δοκιμάσῃ, εὐχαριστῶ, δὲν θὰ σταθῶ. Εἶδα φῶς εἰς τὴν θύραν καὶ ἐμβῆκα μόνον διὰ νὰ σὰς εἰπῶ... διὰ νὰ σὰς ἀνακοινώσω μίαν σπουδαίαν εἰδήσιν, ἣτις θὰ σὰς προξενήσῃ πολλὴν εὐχαριστήσιν, διότι εἰξεύρω ὅτι με ἀγαπάτε...

— Τί συμβαίνει δι' ὄνομα Θεοῦ;

— Ἐσυμφωνήθη γάμος μεταξὺ τοῦ κ. Φράντς Ρίσελρ καὶ τῆς δεσποινίδος Σιδωνίας!...

— Μπᾶ! καλὰ τὸ ἔλεγα ἐγὼ ὅτι δὲν τοῦ ἔλειπεν ἄλλο παρὰ μία καλὴ γυναικούλα!... εἶπεν ἡ κυρία Δελομπέλ ἐγειρομένη ὅπως τὸν περιπτυχθῆ ζωνῶς.

Ἡ Ποθητὴ δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν οὔτε μίαν λέξιν ν' ἀρθρώσῃ. Ἐκυψεν ἐπὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς, ἐπειδὴ δὲ ὁ Φράντς ἦτο ἀποκλειστικῶς προσηλωμένος εἰς τὴν εὐτυχίαν του, ἡ δὲ κυρία Δελομπέλ ἐκύτταζεν εἰς τὸ ὠρολόγιον διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἐμελλεν ἀκόμη πολὺ νὰ βραδύνη ὁ μέγας αὐτῆς σύζυγος, οὐδεὶς διέκρινε τὴν συγκίνησιν τῆς χωλῆς ἐκ τῆς ὠχρότητός τῆς, οὐδ' ἐκ τοῦ σπασμωδικοῦ τρόμου τοῦ μικροῦ πτηνοῦ ἀκινήτου μεταξὺ τῶν χειρῶν τῆς μετὰ τὴν κεφαλὴν ὑπῆσαν ὡς πτηνὸν τρωθὲν θανασίμως.

Δ'.

Ἱστορία τῆς μικρᾶς Σέβη.

Αἱ πυγολαμπίδες τοῦ Σαβινύ.

«Σαβινύ-σὺρ-Ὀρζ»,

«Φιλτάτη μου Σιδωνία

Χθὲς εἴμεθα εἰς τὸ τραπέζι εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην τραπεζαρίαν ὅπου γνωρίζεις μετὰ τὴν μεγάλην θύραν ἀνοικτὴν διάπλατα ἐμπρὸς εἰς τὸ πρόσωτον κατεστολισμένον ἀπὸ ἄνθη. Ἐστενωχωρούμεν λιγαχί. Ὁ παπποῦς ἦτο δύσθυμος ὅλον τὸ πρωὶ καὶ ἡ καυμένη ἢ μητέρα δὲν ἐτόλμα νὰ εἴπῃ λέξιν, τρομαγμένη ἀπὸ τὸ συνοφρυώμα του εἰς τὸ ὅποιον πάντοτε καθυποτάσσεται. Ἐσκεπτόμην ὅτι ἦτο πράγματι κρῖμα νὰ μένω μόνη μέσα εἰς τὸ καλοκαίρι, εἰς τὸσον ὠραῖον μέρος καὶ ὅτι θὰ ἦμην εὐτυχῆς τῶρα ἀφοῦ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ πρόκειται νὰ διέλθω ὀλοκλήρους ἐποχᾶς τοῦ ἔτους εἰς τὴν ἐξοχὴν ἂν εἶχα ὅπως ἄλλοτε μίαν σύντρο-

φον διὰ νὰ τρέχωμεν μαζί εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τοὺς κήπους.

«Ὁ Γεώργιος ἔρχεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἀλλὰ ἔρχεται πάντοτε πολὺ ἀργὰ μόνον διὰ νὰ δειπνήσῃ καὶ φεύγει τὸ πρωὶ ἡμεῶν μετὰ τὸν πατέρα μου πρὶν ἐξυπνήσω. Ἐπειτα, τώρα ἔγινε σοβαρὸς ἄνθρωπος καὶ ὁ κ. Γεώργιος. Ἐργάζεται εἰς τὸ ἐργαστάσιον καὶ αἱ φροντίδες τῶν ὑποθέσεων κάμνουν καὶ αὐτὸν ἐπίσης νὰ συνοφρυοῦται.

α... Αὐτὰ ἐσκεπτόμην, ὅτε αἴφνης ὁ παπποῦς ἐστράφη διὰ μίαν πρὸς ἐμέ :

«— Τί νὰ ἔγινε τάχα ἢ Σιδωνία σου; μοῦ εἶπεν. Πολὺ θὰ νῆχαριστοῦμην ἂν τὴν εἶχαμεν ἐδῶ διὰ καμπόσον καιρὸν.

«Φαντάσου τὴν χαρὰν μου. Τί εὐτυχία νὰ συναντηθῶμεν πάλιν, νὰ συνδέσωμεν ἐκ νέου τὴν φιλιάν μας, τὴν διακοπεῖσαν ἐξ αἰτίας τοῦ βίου καὶ οὐχὶ ἐξ αἰτίας ἰδικῆς μας. Πόσα ἔχομεν νὰ εἰποῦμεν! Σὺ ἡ ὁποία μόνη ἔχεις τὸ χάρισμα νὰ χαροποιῆς τὸν φοβερὸν παπποῦν μου, θὰ μὰς φέρῃς τὴν φαιδρότητα καὶ σὲ διαβεβαίω ὅτι ἔχομεν πολλὴν ἀνάγκην αὐτῆς.

«Εἶνε τόσο ἐρημον αὐτὸ τὸ ὠραῖον Σαβινύ! Φαντάσου ὅτι τὸ πρωὶ καμμίαν φορὰν μοῦ ἔρχονται μερικαὶ ιδέαι φιλερεσκείας. Ἐνδύομαι, καλλωπίζομαι, κτενίζομαι εὐμορφα, φορῶ ἕνα ὠραῖον φόρεμα περιπατῶ εἰς ὅλας τὰς δειροστοιχίας καὶ ἐξαφνα καταλαμβάνω ὅτι ἐκαπίασα διὰ τοὺς κύκλους, διὰ τὰ παππία, διὰ τὸν σκύλον μου τὸν Κίς καὶ διὰ τὰς ἀγελάδας, αἱ ὁποιαὶ οὔτε κἂν δὲν γυρίζουν νὰ με ἴδωσιν ὅταν διαβαίνω ἀπὸ τὰς πεδιάδας. Τότε ἀπὸ πείσμα ἐπιστρέφω εἰς τὸ σπίτι γρήγορα, βάζω ἕνα τσίτινον φόρεμα καὶ καταγίνομαι εἰς τὴν ἐπαυλιν, εἰς τὸ μαγειρεῖον, πανταχοῦ... Καὶ τί νὰ σοῦ εἰπῶ!... ἀρχίζω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ πληξὶς μετέλειποίσε καὶ ὅτι θὰ γείνω ἐξαίρετος οἰκοκυρὰ...

«Εὐτυχῶς μετ' ὀλίγον ἀρχίζει ἡ ἐποχὴ τοῦ κυνηγίου καὶ περιμένω κατ' αὐτὴν νὰ διασκεδάσω ὀλίγον. Ἐν πρώτοις ὁ Γεώργιος καὶ ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ δύο περίφημοι κυνηγοί, θὰ ἔρχονται συχνότερα. Ἐπειτα θὰ εἶσαι κ' ἐσὺ ἐδῶ. Διότι θὰ μοῦ ἀπαντήσῃς ἀμέσως ὅτι ἔρχεσαι, δὲν εἶν' ἔτσι;... Ὁ κ. Ρίσελρ ἔλεγε ἐσχάτως ὅτι ἔπασχε. Ὁ ἀήρ τοῦ Σαβινύ θὰ σὲ ὠφελήσῃ πολὺ.

«Ἐδῶ ὅλοι σὲ περιμένουν καὶ ἐγὼ δὲν βαστῶ ἀπὸ τὴν ἀνυπομονησίαν.

«ΚΛΑΙΡΗ».

(Ἐπεται συνέχεια)

Ἡ ΣΗΜΑΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Τὸ πρῶτον σάββατον τοῦ Ἰανουαρίου γίνεται καθ' ἅπαντα τὸν στρατὸν ἐν Γαλλίᾳ ἡ πρώτη ἐπιθεώρησις τῆς φρουρᾶς τοῦ ἔτους. Αἱ ἐπιθεωρήσεις αὗται ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἀξιωματικοῦ τὸ πρῶτον σάββατον ἐκάστης τριμηνίας. Ἡ δὲ ἐπιθεώρησις τῆς πρώτης τριμηνίας, οὕτως ὀριζομένη τὸ πρῶτον σάββατον τοῦ Ἰανουαρίου διακρίνεται τῶν ἄλλων ἐκ τῆς τελετῆς τῆς παρουσιάσεως τῆς σημαίας εἰς τοὺς νεωστὶ καταταχθέντας νεοσυλλέκτους· ἅμα ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοῦ διέλθη πρὸ τοῦ μετώπου τοῦ στρατεύματος, οἱ νεοσύλλεκτοι σχηματίζουσι κύκλον περὶ τῆς σημαίας εἰς τὸ πεζικὸν καὶ ἰππικόν. Ὁ συνταγματάρχης τοῖς ἀπευθύνει προσλαλιὰν προωρισμένην νὰ γνωρίσῃ αὐτοῖς τὰ καθήκοντά των πρὸς τὴν σημαίαν ταύτην, ἣτις δέον νὰ ἦ, δι' αὐτοὺς τε καὶ δι' ὀλοκλήρον τὸ σύνταγμα, ἡ σεπτὴ εἰκὼν τῆς πατρίδος, ἡ προσωποποίησις τῆς Γαλλίας. Ἡ ιδέα αὕτη ἡ τόσῳ μεγάλῃ καὶ τόσῳ ὠραία ἦν σχηματίζομεν σήμερον περὶ τῆς σημαίας εἶναι σχετικῶς νεωτέρα καὶ δὲν ἀνέρχεται πέραν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν μοναρχίαν ἡ λευκὴ σημαία (καθὼς καὶ αἱ ἰδιαιτέραι σημαίαι τοῦ ἰππικοῦ καὶ τῶν διμαχῶν) δὲν ἦτο, ὡς φαίνεται ὅτι φρονοῦμεν ἐνίοτε, ἡ ἐθνικὴ σημαία, ἀλλ' ἦν τὸ σῆμα τῆς ἐξουσίας τοῦ βασιλέως ὡς συνταγματάρχου τοῦ συντάγματος. Ἐκαστον δὲ σύνταγμα εἶχε πολλὰς σημαίας· οἱ γαλλικοὶ φρουροὶ εἶχον τριάκοντα, μίαν κατὰ λόχον, τὰ παλαιὰ σύνταγματα, οὕτω δ' ἐκαλοῦντο τὰ τῆς Πικαρδίας, Πεδεμοντιῦ, Ναβάρρας, Καμπανίας, Νορμανδίας καὶ τοῦ Ναυτικοῦ, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', εἶχον δεκαπέντε, ὧν μία μόνη ἦν λευκὴ, αἱ ἕτεροι δ' ἔφερον εὐρὺν λευκὸν σταυρὸν διακρούοντα εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη δάπεδον χρώματος ἐρυθροῦ διὰ τὸ τῆς Πικαρδίας, μέλανος διὰ τὸ τοῦ Πεδεμοντιῦ, πρασίνου διὰ τὸ τῆς Καμπανίας κλπ. Ἡ πληθὺς αὕτη σημαίων ἐξηγεῖ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τροπαίων κυριευθέντων ἐν ταῖς μάχαις. Εἰς Ποκροά, ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν ἐβδομήκοντα σημαίαι ἢ σήματα. Τὴν 30 Μαρτίου 1814 ὁ στρατάρχης Σερουριὲ ἐπυρπόλησεν, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου τῶν Ἀπομάχων, χιλίας ἐξακοσίας σημαίας προερχομένας ἐκ τῶν πολεμίων ἀπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' μέχρι τοῦ Ναπολέοντος καὶ αἰτινες ἦσαν ἀνηρητημένα ἐπὶ τῶν θόλων τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων ἢ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀπομάχων. Φορτωθεῖσαι ἐπὶ ὀχημάτων ὅπως ἀποσταλῶσι πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ ποταμοῦ Λεϊγῆρος, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐκ-

κινήσῃσι ἀρκετὰ ταχέως, καὶ ὁ στρατάρχης ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην νὰ τὰς καταστρέψῃ ὅπως παρκαλώσῃ τὴν εἰς τὰς χεῖρας τῶν συμμάχων περιέλευσιν των. Ἄλλ' ἐπανελάθωμεν εἰς τὰς σημαίας τῆς ἀρχαίας μοναρχίας. Ἐν μόνον σύνταγμα ἰππικοῦ εἶχε λευκὴν σημαίαν, τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἰππικοῦ, σήμερον δὲ 1^{ον} σύνταγμα τῶν θωρακοφόρων. Αἱ ἑπτὰ ἕτεροι σημαίαι τοῦ αὐτοῦ συντάγματος ἦσαν μείλιαι, ἔχουσαι κεντημένον τὸ οἰκόσημον τοῦ Τυρένου, οὐ τὸ σύνταγμα ἄλλοτε ἔφερε τὸ ὄνομα. Ἐπίσης εἰς τοὺς διμάχας, ἐν μόνον σύνταγμα τὸ σημερινὸν 5^{ον} τῶν διμαχῶν, εἶχε μόνον λευκὸν σῆμα. Εἰς τοὺς σωματοφύλακας, ἡ σημαία τοῦ 1^{ου} λόχου, τοῦ Σκωπτικοῦ λόχου ἢ τοῦ Νοαίλ, ἦν λευκὴ, ἀλλ' αἱ τῶν 2^{ου}, 3^{ου} καὶ 4^{ου} ἦσαν ἀμοιβαίως κυανῆ, πρασινῆ καὶ κιτρίνη. Ἐκαστος ἐκ τῶν δέκα ἐξ λόχων τῆς χωροφυλακῆς εἶχε δύο σημαίας διαφερούσας τῶν ἄλλων λόχων ἐκ τοῦ χρώματος τοῦ δαπέδου (λευκοῦ, κυανοῦ, ἐρυθροῦ ἢ κιτρίνου) ἢ ἐκ τῶν κοσμημάτων.

Ὅτι δὲ ἅπαντα τὰ σύνταγματα τοῦ πεζικοῦ εἶχον μίαν λευκὴν σημαίαν, ἐνῶ ἡ λευκὴ αὕτη σημαία ὑφίστατο εἰς ἐν μόνον σύνταγμα ἰππικοῦ, τοῦτο προήρχετο διότι τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἰππικοῦ εἶχε διατηρηθῆ, ἐνῶ ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἔσπευσε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς Ἐπερνόν, νὰ καταργήσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Πεζικοῦ, ὅπερ παρεῖχεν εἰς τὸν τιτολοκάτοχον μεγίστην ἰσχύν. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο πρόσωπον κατεῖχεν, ἐν ἐκάστῳ συντάγματι πεζικοῦ, ἕνα λόχον φέροντα τὸν τίτλον τοῦ συνταγματάρχικου λόχου, διοικούμενον παρὰ τοῦ τοποτηρητοῦ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ δηλ. τοῦ ἀντισυνταγματάρχου, προηγούμενον τῶν ἄλλων λόχων καὶ φέροντα τὴν λευκὴν σημαίαν. Τὰ σύνταγματα δὲ διωκοῦντο παρὰ τῶν στρατοπεδαρχῶν, ἀντιπροσώπων τῆς ἐξουσίας τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ. Τοῦ ἀξιωματοῦ δὲ τούτου καταργηθέντος, οἱ στρατοπεδάρχαι κατέστησαν συνταγματάρχαι καὶ ὁ ἀνήκων εἰς αὐτοὺς λόχος ἔλαβε μετὰ τῆς πρώτης θέσεως τὴν λευκὴν σημαίαν, ἐμβλημα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἢς οἱ συνταγματάρχαι κατέστησαν οἱ ἄμμοι ἀντιπρόσωποι. Εἰς τὸ ἰππικόν, ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς διέμενε κάτοχος τοῦ φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ συντάγματος καὶ ἐν τῷ συντάγματι, τοῦ συνταγματάρχικου λόχου εἰς ὃν ἦν ἐμπειπιστευμένη ἡ λευκὴ σημαία. Τοῦτο δὲ ἦν τόσῳ ἀληθὲς ὥστε τοῦ ἀξιωματοῦ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ πεζικοῦ ἐπανιδρυθέντος τῷ 1780 χάριν τοῦ πρίγκηπος Κονδέ, ἡ λευκὴ σημαία ἀφῆρηθη ἀφ' ἁπάντων τῶν συντάγματων, ἐκτὸς τοῦ τῆς Πικαρδίας, καταστάντος συντάγματος τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ· ὁ ἀριθμὸς τῶν σημαίων εἶχεν ἄλλως

τε μεγάλως ἐλαττωθῆ: περιορισθεὶς τῷ 1749 εἰς δύο κατὰ τάγμα, ἠλαττώθη ὑπὸ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ κόμητος Σαίν-Ζερμαίν εἰς δύο κατὰ σύνταγμα ἢ μίαν κατὰ τάγμα. Τὸ σύνταγμα δὲ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ, πρώην τῆς Πικαρδίας, ἔσχε μόνον τρεῖς, ὡν μία λευκή, καὶ ὅταν τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ ὀριστικῶς κατηργήθη τῷ 1788, ἡ λευκή σημαία ἀπεδόθη εἰς ἅπαν τὸ πεζικόν, οὗ ἕκαστον σύνταγμα ἔσχε δύο σημαίας, τὴν πρώτην λευκὴν, τὴν δὲ δευτέραν μὲ τὰ χρώματα τοῦ συντάγματος.

Ἄπαντα ταῦτα ἠλλαξαν κατὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν. Ἀλλὰ τὰ σήμερον ἐθνικὰ τῆς Γαλλίας χρώματα ἐγένοντο δεκτὰ διὰ τὸ ἐθνόσημον πρὶν γείνωσι δεκτὰ διὰ τὴν σημαίαν, καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶχεν ἤδη ἀντικαταστήσῃ διὰ τοῦ τριχρόου ἐθνοσήμου τὸ παρισινὸν ἐθνοσημον ἐρυθρόν καὶ κυανοῦν, ἔφερε δ' ἐτι τὴν λευκὴν σημαίαν, κεκοσμημένην, εἶνε ἀληθές, διὰ θυσάνων μετὰ τριῶν χρωμάτων. Παντὸς εἶδους δοκιμαίαι ἐγένοντο διὰ τὴν σημαίαν ταύτην: παρεδέχθησαν πρὸς στιγμὴν τὰ τρία χρώματα διατεταγμένα κατὰ ὀριζοντίους ταινίας, ὡς εἰς τὴν Ὀλλανδικὴν σημαίαν, εἶτα δὲ τὰ ἐθηκάν κατακορύφως, τὸ λευκὸν πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐθεάθη μάλιστα ἐν Ρουένῃ, τῷ 1831, ἐν ἐπιθεωρήσει τῆς ἐθνοφυλακῆς παρὰ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, σημαία τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως, διατηρηθεῖσα ἐπιμελῶς καὶ φέρουσα λευκὸν σταυρὸν εἰς τὸ κέντρον τεσσάρων τετραγώνων, ὡν δύο κυανὰ καὶ δύο ἐρυθρὰ. Τέλος ὁ νόμος τῆς 22 Ἀπριλίου 1792 ὥρισεν τὴν τάξιν τῶν χρωμάτων, τοιαύτην οἷα καὶ σήμερον διατηρεῖται: κυανοῦν, λευκόν, ἐρυθρόν ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ζυστοῦ.

Εἰς τὸν στρατὸν δὲ ψήφισμα τῆς 30 Ἰουνίου 1791 διετήρησεν εἰς τὰ σύνταγματα τοῦ πεζικοῦ καὶ ἰππικοῦ τὰς διατεταγμένας σημαίας τῶν τροποποιηθείσας διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης: *Πειθαρχία καὶ ἑπακοή εἰς τὸν νόμον* καὶ ἀντιθέτως τὸν ἀριθμὸν τοῦ συντάγματος, ὁ περίδεσμος δὲ μόνος ἦν ἐκ τῶν ἐθνικῶν χρωμάτων. Ὁ νόμος δὲ τῆς 22 Ἀπριλίου 1792 διέταξεν ὅπως αἱ σημαίαι ὅλου τοῦ στρατοῦ πυρποληθῶσι καὶ ἀντικατασταθῶσι διὰ σημάτων μὲ τὰ τρία χρώματα. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ καταγωγὴ τῆς τριχρόου σημαίας ἧτις δὲν ἐβράδυνε νὰ λάβῃ ἐν Βαλμὺ τὸ βράπτισμα τῆς δόξης (κατὰ τὴν καθιερωμένην τότε φράσιν).

Ὁ Βοναπάρτης πρῶτος διέταξε νὰ κοσμηθῶσιν αἱ σημαίαι δι' ἐπιγραφῶν ἀναμνησκουσῶν συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς ἡμέρας ἢ τὰς ἐκθέσεις, τὰς περιστάσεις καθ' ἃς διεκρίθησαν τὰ διάφορα σύνταγματα, ἢ μάλλον αἱ ἡμιταξιαρχίαι, κατὰ τὴν ἐν χρήσει τότε ἐπίκλησιν. Πολλαὶ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων διέμει-

ναν ἐνδοξοί. Τροποποιῶν τὰς σημαίας καὶ διανέμων αὐτάς μετ' ἐπισημότητος μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῶν προκαταρκτικῶν ὄρων τῆς εἰρήνης ἐν Λέοβεν, ὁ Βοναπάρτης ἐνήργησε μάλλον ὡς ἀρχηγὸς τοῦ κράτους ἢ ὡς στρατηγός. Τὸ Διευθυντήριο δὲν ἐτόλμησε νὰ τῷ ἀπευθύνῃ μωμφάς, ἀλλὰ βραδύτερον διέταξεν ἵνα αἱ μετ' ἐπιγραφῶν σημαίαι κατατεθῶσιν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν σωμάτων καὶ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν κεκανονισμένων σημαίων.

Γενόμενος πρῶτος ὑπάτος, ὁ Βοναπάρτης ἐξειδικήθη πυρπολῶν τὰς σημαίας τοῦ Διευθυντηρίου καὶ διανέμων νέας σημαίας ἐφ' ὧν ἐπανετέθησαν αἱ ἐπιγραφαί. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοκρατορίας τὸ ὄνομα ἀετὸς ἀντικατέστησε τὸ τῆς σημαίας, τὸ κυματίζον δὲ μέρος τοῦ ἀετοῦ ἐκλήθη *σημα*. Ἡ διανομὴ τῶν ἀετῶν ἐγένετο εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως μετὰ μεγάλης καὶ λαμπρᾶς πομπῆς. Ἡ λευκὴ σημαία ἧτις εἶχεν ἀναπετασθῆ κατὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Βανδέας, ἡ Παλινόρθωσις τὴν κατέστησεν ἐθνικὴν σημαίαν. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ἐνταῦθα ἡ κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἡττον πολιτικὴ ἐπιδειξιότης τοῦ μέτρου τούτου καὶ περιοριζόμεθα ἀναφέροντες ὅτι ὁ στρατός δὲν εἶδεν ἀνευ ζωηρᾶς λύπης ἐγκαταλιμπανόμενα τὰ χρώματα ἅπερ εἶχεν ἀναπετάσῃ, ἐπὶ εἴκοσι δύο ἔτη, ἐφ' ὧν τῶν πεδίων τῆς μάχης.

Εὐρίσκομεν δὲ τὴν μαρτυρίαν τῆς λύπης ταύτης εἰς κείμενον ὅπου δὲν ἀνέμενέ τις νὰ τὸ ἴδῃ, εἰς τὸ *Ἡμερολόγιον ἐκστρατείας ἀξιοματικοῦ τοῦ Βελλιγκτώρος* δημοσιευθὲν τῷ 1845. Ὁ συγγραφεὺς, ὡν τῷ 1813 νεκρὸς ἀξιοματικὸς δεκαεπταετῆς εἰς ἐν τῶν συνταγμάτων τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ Ἀγγλικῶν στρατοῦ, ζῆ ἐτι σήμερον. Εἶναι ὁ αἰδέσιμος Γλάιγ ἀρχαῖος ἀνώτερος ἱερεὺς τῶν βρετανικῶν στρατευμάτων. Παρευρεθεὶς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1814 εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς Βαυόννης ἀφηγεῖται δι' ἐκφράσεων προφανῶς ἀμερολήπτων τὴν ἀντικατάστασιν τῆς τριχρόου διὰ τῆς λευκῆς σημαίας. «Τὴν 28 Ἀπριλίου, ἅμα τῆ ἑω, λέγει, ἅπαντα τὰ ἐστρατοπεδευμένα περί τῆς Βαυόννης συμμαχικὰ στρατεύματα ἐτάχθησαν ἐπὶ πολλῶν γραμμῶν ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν ἐπισημότητα τῆς ἀνυψώσεως τῆς λευκῆς σημαίας ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως... Μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ τριχρόου σημαία εἶχε μείνῃ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, ἐμελλε δὲ νὰ καταβιασθῇ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λευκῆς σημαίας. Δι' ἡμᾶς ἦν θέαμα δόξης καὶ χαρᾶς, διότι ἀνελογιζόμεθα τοὺς γιγαντείους ἀγῶνας τῆς χώρας μας ἧτις, μόνη ἐξ ὧν τῶν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης εἶχε διαρκῶς ἀρνηθῆ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ σφετεριστοῦ. Οἱ Γάλλοι τὸ ἐθεώρουν λίαν διαφόρος:

Ἐτι καὶ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων τῶν χωρίων δὲν ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ ὁ ἐλάχιστος σπινθήρ ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ δὲ φρουρὰ οὐδόλως ἀπέκρυπτε τὴν φρίκην τῆς διὰ τὴν νέαν τάξιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀκλόνητον προσήλωσιν τῆς εἰς τὸν πρῶτον τῆς κύριον.

« Εἴμεθα τεταγμένοι ἐν παρατάξει πρὸ μιᾶς ὄρας, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ἔχοντες τὰ τουφέκια ἀπλῶς γεμισμένα διὰ πυρίτιδος, ὅταν εἰς κανονισμὸς ἐβλήθη ἐξ ἑνὸς τῶν πυροβολείων τῆς πόλεως. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, μεγαλοπρεπῆς τριχρόου σημαία κυματίζουσα ὑπερψάνως ὑπὸ τὴν αὐρανὸν κατεβιάσθη βραδέως, τὸ ζυστὸν τῆς σημαίας διέμεινε γυμνὸν ἐπὶ ἡμισυ λεπτόν καὶ μία μακροτάτη λευκὴ σημαία... ἀνεβιάσθη ἀντ' αὐτῆς. Ἐχαιρετήθη ἀμέσως παρ' ὄλων τῶν πυροβολείων τοῦ προμαχῶνος καὶ οἱ ὄντες εἰς τὰς προφυλακὰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνθρωποὶ μας ἐβεβαίωσαν ὅτι ἕκαστον πυροβόλον ἦν γεμισμένον δια βορβόρου καὶ ἄμμου, ὡς ἂν ἡ θορυβώδης αὐτῆ φρουρὰ εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ προσβάλῃ ὅσον ἠδύνατο ἐξουσίαν εἰς τὴν ὑπετάσσετο μόνον ἀναγκαζομένη. Ἡμεῖς δὲ ἀνταπεκρίθημεν εἰς τὸν χαιρετισμὸν διὰ χαρμωσίνου συμπυροβολισμοῦ σύμπαντος τοῦ πεζικοῦ, τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν κανονισφόρων, καὶ ἀνευφημήσαντες χαρμωσύνως ἐπεστρέψαμεν εἰς τὰς ἐπισταθμίας μας. »

Τὸ Ἐκατοντήμερον εἶδε τοὺς ἀετοὺς ἐπανερχομένους πρὸς στιγμὴν καὶ ἐξαφνιζομένους μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Βατερλώ, αἱ ὄργανωθεῖσαι δὲ τῷ 1816 λεγεῶνες ἐδέησε, κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἠθῶν τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος, νὰ λάβωσι δύο σημαίας, τὴν μὲν λευκὴν καὶ τὴν ἐτέραν μὲ τὰ χρώματα τῆς λεγεῶνος, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο, διαταχθὲν ἐκ πρωτοβουλίας τοῦ ὑπουργοῦ Κλάρκ, συμφώνως πρὸς τὰς προσωπικὰς ιδέας τοῦ Λουδοβίκου ΙΙ' δὲν ἐξετελέσθη. Ἐκαστον δὲ σύνταγμα ἔλαβε μίαν μόνον λευκὴν σημαίαν κεκοσμημένην διὰ τῶν βασιλικῶν οἰκοσήμων. Κατὰ τὸν χρόνον δὲ τοῦτον τὰ τρία ἐθνικὰ χρώματα εὕρισκον καταφύγιον εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου ἀρχαῖος ἀξιοματικὸς τῆς στρατιάς, ὁ στρατηγὸς Ἀλλάρ, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἡγεμῶνος τῆς Λαχώρας, Ρουντζέτ Σίγγ, εἶδεν εἰς τὸν ἐπιχώριον στρατὸν τὴν τριχρόου σημαίαν.

Ἡ λευκὴ σημαία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ κατὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν, καθ' ἣν ὁ λαὸς τῶν Παρισίων εἶχεν αὐτομάτως ἀναπετάσῃ τὰ τρία ἐθνικὰ χρώματα τοῦ 1789. Τῶν διανεμηθεισῶν τῷ 1831 καὶ 1841 παρὰ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου τριχρόων σημαίων ὑπερέκειτο, τρόπον τινὰ κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἀετῶν τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας, ὁ γαλακτικός ἀλέκτωρ. Μετὰ τὴν Φρεβρουριανὴν

ἐπανάστασιν τοῦ 1848, ἐδοκίμασαν πρὸς στιγμὴν ν' ἀλλάξωσι τὴν διάταξιν τῶν τριῶν χρωμάτων, ἀλλ' ἐπανῆλθον ἀμέσως εἰς τὴν παραδεχθεῖσαν τῷ 1792 τάξιν: κυανοῦν, λευκόν, ἐρυθρόν, τὸ δὲ ζυστὸν ἐπερατοῦτο εἰς σιδηρὰν αἰχμὴν λόγχης. Ναπολέον ὁ Ι' ἐγκαθίδρυσε τῷ 1852 τοὺς ἀετοὺς, διανεμηθέντας μετ' ἐπισημότητος εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως ἐν λαμπροτάτῃ ἐπιθεωρήσει. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870, καὶ μετ' αὐτόν, σημαίαι προσωρινοῦ προτύπου ἐτέθησαν εἰς χρῆσιν. Τέλος δὲ, κατὰ τὴν ἐπιθεωρήσιν τῆς 14 Ἰουλίου 1880, πρεσβεῖαι ἅπαντων τῶν συνταγμάτων ἦλθον ὅπως παραλάβωσιν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Προέδρου τῆς δημοκρατίας τὰς σημαίας ἃς ἤδη βλέπομεν κυματίζουσας ὡς σύμβολα καθήκοντος, ἀφοσιώσεως, τιμῆς καὶ πατριωτισμοῦ... Τὰ πρότυπα τῶν σημαίων τοῦ στρατοῦ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ἠλλάγησαν δεκατετράκις ἀπὸ τοῦ 1789.

Δύο γνωστὰ ἀνέκδοτα θέλουσι παράσχει ἐπαρκῆ ἰδέαν τῆς ἀποδοδομένης παρὰ τῶν στρατιωτῶν τῆς μεγάλης στρατίας εἰς τὰς σημαίας τῶν λατρείας. Κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1799 ἐν Ἐλβετίᾳ, ἡ 76ῆ ἡμιταξιαρχία πεζικοῦ ἀπώλεσε τρεῖς σημαίας εἰς τὸ καντόνιον τοῦ Γκριζόν. Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀπωλείας ταύτης διέμεινε ἀλγεινὴ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν γηραιῶν στρατιωτῶν τοῦ 76οῦ συντάγματος: ὅτε δὲ τῷ 1805 τὸ σῶμα τοῦ στρατάρχου Νεῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τυρόλον καὶ ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν Ἰνσπρουκ, οἱ πρῶτοι εἰσχωρήσαντες εἰς τὸ ὄπλοστάσιον τῆς πόλεως ταύτης στρατιώται ἀνεκάλυψαν ἐν αὐτῷ τὰς τρεῖς σημαίας τοῦ 76οῦ διατηρουμένας ὡς τρόπαια. Εἰδοποιηθέντες, πάραυτα ἅπαντες οἱ ἄνδρες τοῦ 76οῦ προσέδραμον καὶ ἀνεγνώρισαν, μετὰ συγκινήσεως ἀναμικτοῦ μετὰ δακρύων τὰ ἐνδοξα ταῦτα σήματα ἀποσπασθέντα ἄλλοτε ἐκ τῆς ἀνδρίας: τῶν ἐν τῇ ἀτάξια μάχης τινός. Ὁ στρατάρχης Νεῦ ἠθέλησε νὰ τοῖς τὰς παραδώσῃ ὁ ἴδιος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐνθουσιωδῶν ἐπευφημιῶν τῶν καὶ τῶν χαρμωσύνων κραυγῶν τῶν.

Τὸ δεύτερον ἀνέκδοτον εἶναι ὡς τὸ ἀντίστροφον τοῦ πρώτου, εἶναι ἀπόδειξις τῆς σπουδαιότητος ἣν ὁ αὐτοκράτωρ παρεῖχεν εἰς τὸ μὴ καταλείπειν τρόπαια εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ 4ον τῆς γραμμῆς προσβλήθην αἰφνιδίως κατὰ τὴν μάχην τῆς Αὐστερλίτσης, καθ' ἣν στιγμὴν ἐσχημάτιζε τὰς τῆς προσβολῆς φαλαγγὰς του, δι' ἀπροόπτου ἐπιλάσεως τοῦ ἰππικοῦ τῆς βωσικῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς. ἔσχε τὴν ατυχίαν ν' ἀπολέσῃ τὸν ἀετὸν τοῦ πρώτου τάγματος του. Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν μάχην, ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπιθεωρῶν τὸ σύνταγμα τοῦτο, εἶπεν εἰς τὸ πρῶτον τάγμα: «Τὶ ἐκάμειτε τὸν ἀετὸν ὃν ἔσας ἐνεπιστεύθη;» Ὁ διοικῶν τὸ τάγμα

ταγματάρχης ἀπεκρίθη ὅτι ὁ σηματοφόρος περιεκυκλώθη καὶ ἐφρονεῖτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς σφοδρότερης συμπλοκῆς, ὅτι δὲν παρετηρήθη ἡ πτώσις του ἕνεκα τοῦ καπνοῦ, καὶ ὅτι τὸ τάγμα, θέλον νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἀπώλειαν αὐτὴν ὅταν τὴν παρετήρησεν, ὤρμησε κατὰ δύο ῥωσικῶν ταγμάτων, ἐκυρίευσεν παρ' αὐτῶν δύο σημαίαις ἃς προσφέρει εὐλαβῶς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἐλπίζον ὅτι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης θὰ τῷ ἀποδώσῃ ἕτερον ἀξίον πρὸς ἀνταλλαγὴν. Ὁ Ναπολέων διέταξε νὰ ὀρκισθῶσιν οἱ στρατιῶται ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν παρετήρησε τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀξιοῦ των καὶ ὅτι ἐάν τὴν παρετήρουσαν ἤθελον ἀπαντῆσαι ἠθυσία τὴν ζωὴν των, ὅπως τὸν ἀναλάβωσι: «διότι ὁ ἀπολέσας τὸν ἀξίον του στρατιώτης ἀπώλεσε τὸ πᾶν», προσέθηκεν ὁ αὐτοκράτωρ. «Τὸ ὄμνυμεν, ἀνέκραζεν ἅπαν τὸ σύνταγμα καὶ ὄμνυμεν ἐπίσης νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὸν ἀξίον ὃν θὰ μᾶς δώσετε μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνδρείας μεθ' ἧς ἐκυριεύσαμεν τὰς δύο ταύτας ῥωσικὰς σημαίαις.» «Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, λέγει ὁ αὐτοκράτωρ θὰ σὰς ἀποδώσω τὸν ἀξίον σας.»

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

N. K. ΓΟΥΛΙΜΗΣ
Λογικὸς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΜΥΣΣΕ

Ὁ πρῶτος ἔρως τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσέ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1814 ἔρως παιδικὸς μὲν ἀλλὰ βιβύτατος, καίτοι μετεβλήθη εἰς φιλίαν πολὺν καιρὸν πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν ἀληθῶν ἐρώτων. Ὁ ποιητὴς δὲν ἦτο ἀκόμη τετραετής, ὅτε εἶδε παρὰ τῇ μητρὶ του νεάνιδα, ἣν δὲν ἐγνώριζεν. Ἦρχετο αὕτη ἐκ Λιέγης, ἀνηκούσης τότε εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ διηγείτο τὰς περιπετείας τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ ξενικοῦ στρατοῦ, καὶ τὸν ἀντίκτυπον ὃν ἠσθάνθησαν ἐν Λιέγῃ, ἐνθα ὁ πατήρ της ἦτο δικαστὴς τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ διήγησις ἦτο λίαν συγκινητικὴ, ἡ δὲ διηγουμένη ἐξεφράζετο μετὰ πολλῆς χάριτος. Τὸ παιδίον ἐξεπλάγη, ἐκ δὲ τοῦ ἀνακλιντροῦ, ἐνθα ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν ἀθυρμάτων του, ἠκροάσθη μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἄχρι τέλους, εἴτα ἐγεγρῆν ἐπιλησίσασε καὶ ἠρώτησε τὸ ὄνομα τῆς νεάνιδος:

— Εἶναι, εἶπον αὐτῷ, ἐξαδέλφη σου, καὶ ὀνομάζεται Κλαιλία.

— Α! εἶναι ἰδική μου, ἀνέκραξε τὸ παιδίον. Τὴν λαμβάνω λοιπὸν καὶ δὲν τὴν ἀρίνω πλέον.

Καὶ πράγματι, καθίσαν πλησίον της, τὴν ἠνάγκασε νὰ διηγηθῇ αὐτῷ, πλὴν τῆς ἱστορίας ἐκ τῆς εἰσβολῆς πολέμου καὶ τῆς εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπανόδου, πλείστους ἄλλους μύθους,

οὓς ἐκείνη ἐπενόει πρὸς χάριν του μετὰ θελακτικῆς γονιμότητος.

Ὁ Ἀλφρέδος δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἔκτοτε ἄνευ τῆς ἐξαδέλφης του Κλαιλίας. Μόλις ἔβλεπεν αὐτὴν εἰσερχομένην εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν ὠδήγει εἰς τινὰ γωνίαν, λέγων αὐτῇ: «Καὶ εἰπετε τί;...» Τοῦτο ἦτο τὸ σύνθημα τῶν διηγήσεων, αἵτινες δὲν ἐτελείωνον πλέον καὶ ἄς οὐδέποτε ἐβαρύνετο. Ἐπὶ τέλους, ἐζήτησε τὴν ἐξαδέλφην του εἰς γάμον, σπουδαιότερον ἢ ὅσον ἠδύνατο νὰ ὑποθίωσι. Καὶ ἐπειδὴ προσεποιήθησαν ὅτι συγκατετίθεντο εἰς τὸν γάμον τοῦτον, ἀπήντησε παρ' αὐτῶν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ μετέβαινον μαζὶ εἰς τοῦ ἐφημερίου, μόλις αὐτὸς ἤθελε φθάσῃ εἰς ἡλικίαν. Τῆς ὑποσχέσεως δὲ ταύτης δοθείσης, ἐπίστευσε μὲ τὰ σωστά του ὅτι ἦτο σύζυγός της. Ὅτε δὲ ἡ Κλαιλία ἐδέησε ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τῶν γονέων της εἰς τὴν ἐπαρχίαν, βαθέως ἠσθάνθη ὁ μικρὸς Ἀλφρέδος τὸν χωρισμὸν, ἄφθονα χύσας δάκρυα. Τότε δὲ καὶ οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ ἐνόησαν ὅτι ἡ κλίσις ἐκείνη τοῦ παιδὸς εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ βικίου πάθους.

«Μὴ μὲ λησμονήσης! ἔλεγεν αὐτῷ ἡ ἐξαδέλφη του ἀναχωρούσα.

— Νὰ σὲ λησμονήσω! ἀπήντα τὸ παιδίον. Καὶ δὲν ἤξεύρεις λοιπὸν ὅτι τὸ ὄνομά σου εἶναι χαραγμένον εἰς τὴν καρδίαν μου μὲ μαχαίρι! Ὅπως δὲ δύναται ταχέως νὰ γράφῃ εἰς τὴν σύζυγόν του, ἠσχολήθη μετ' ἀπιστεύτου ζήσεως εἰς τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ὅτε ἡ νέα ἐξαδέλφη ἔλαβεν ἄλλον σύζυγον, ἡλικίας ὀριμότερας, ὡς εἰκός, ἠναγκάστησαν νὰ τηρήσωσι τοῦτο μυστικὸν ἀπὸ τῶν Ἀλφρέδου καὶ νὰ εἰδοποιήσωσι περὶ τούτου πάντας τοὺς γνωρίμους των. Ἡμέραν τινὰ εἰς τούτων λησμονήσας τὴν σύστασιν, ἤρξατο νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς κυρίας Μουλῆν — τοῦτο ἦτο τὸ νέον ὄνομα τῆς Κλαιλίας. — Ὁ παῖς ὤρμησεν εἰς τὸ μέσον τῶν συνομιλούντων καὶ εἶπε:

«Περί τίνος ὁμιλεῖτε; Ποῦ εἶναι ἡ κυρία Μουλῆν;

— Αὕτη εἶναι!» ἀπήντησαν δεῖξαντες νεανίδαν γυναῖκα, ἄγνωστον αὐτῷ, ἧτις εὐρέθη ἐκεῖ λίαν καταλλήλως.

Ὁ παῖς παρετήρησε τὴν ἄγνωστον μετὰ προσοχῆς, εἴτα ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἀθυρμάτα του. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ νέος ἐξαδελφός Μουλῆν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

«Εἶδον τὴν σύζυγόν σας, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἀλφρέδος. Δὲν εἶναι ἄσχημη; ἀλλ' ἀγαπῶ καλλίτερον τὴν ἰδικήν μου.

Τὸ μυστικὸν οὕτως ἐτηρήθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἐπὶ τέλους, ὅτε αἱ σπουδαῖαι ἀσχολίαι τῆς ἐκπαιδευσεως του καὶ αἱ μέριμναι τοῦ σχολείου μετέβαλον τὸν βούν τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, ὁ Ἀλφρέ-

δος ἔμαθεν ὅτι ἡ ἐξαδέλφη του δὲν ἠδυνήθη νὰ περιμείνῃ ὅπως τὸν νυμφευθῇ. Μετὰ τὴν πρῶτην ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν, ἦν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ ἀποκαλύψις αὕτη, ἠρώτησε τρέμων ἀν ἦτο δύνατὸν ἡ Κλαιλία νὰ τὸν περιπαίξῃ. Ὅτε δὲ τῷ εἶπον ὅτι ἐξηκολουθεῖ νὰ τὸν ἀγαπᾷ ὡς μικρότερον ἀδελφόν της, ἠσύχασεν. Σκεφθεὶς δ' ἐπὶ μικρὸν, ἀπήντησε: «Ἔστω, ἀκούμαι καὶ εἰς τοῦτο.» ὡσανεὶ ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν μεταξὺ συζύγου καὶ ἀδελφῆς διαφορὰν.

Ἡ κυρία Μουλῆν μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων, κατῶκον ἐν Clermont-en Beauvoisis, διετέλει δὲ οὕσα εἰς στενάς σχέσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ποιητοῦ, καὶ τοῦτο οὐ μόνον διὰ τὴν συγγένειαν, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα ταυτοτήτος συμπεριόντων. Αἰφνης, τῷ 1836, ἐπῆλθε μετὰ τῶν διάστασις, ἕνεκα ὑποθέσεων τινῶν. Προέβησαν εἰς δριμείας ἀνταγκλήσεις, καὶ ἐφθασαν μέχρι δικαστηρίων. Ὁ Ἀλφρέδος πληροφορηθεὶς ταῦτα ἀνέρχεται εἰς τὸ λεωφορεῖον καὶ μεταβαίνει εἰς Κλερμόντ. Εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐξαδέλφης του χωρὶς ν' ἀναγγεληθῇ. Ἀμφότεροι ἤρχισαν νὰ κλαίουν ἐνηγκαλισθήσαν, καὶ ἡ δικὴ ἐλησμονήθη. Ἐκτοτε αἱ μετὰ τῶν δύο οἰκογενειῶν σχέσεις δὲν ἐταράχθησαν πλέον. Ὁ Ἀλφρέδος εἶχε μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὴν καλαισθησίαν καὶ τὴν κρίσιν τῆς ἐξαδέλφης του Κλαιλίας· αὕτη μετέβη εἰς Παρίσιους τῷ 1852, ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ ὑποδοχὴν του. Τὴν δὲ τελευταίαν φορὰν, καθ' ἣν εἶδον ἀλλήλους, ἔλεγεν αὐτῇ: «Ὅταν ἐχθροῦσι τὰ ἔργα μου εἰς μέγα σχῆμα καὶ καλὸν χάρτην, θὰ σοὶ προσφέρω ἐν ἀντίτυπον δεδωμένον διὰ λευκῆς περιγαμνῆνης μετὰ χρυστες γραμμῆς, ὡς ἐχέγγυον τῆς ἐνούσης ἡμᾶς φιλίας.»

Ταῦτα κατὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ ποιητοῦ Παύλου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΔΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ

Ἐν τῷ γαλανῷ μας πέλαγος τὸ νησοστολισμένο βαθεῖα βαθεῖα ἓνα σπαθὶ ἀστράφτει μαγευμένο. Δόξα καὶ Νίκη τόχουνε μαζὶ σφυροκοπήσῃ, ἀπὸ ἡρώων ἄρματα τὸ ἔχουν συγκολλησῃ. Εἶνε βαρὺ, ἀσῆκωτο· ἡ δόξα τὸ βαραινεὶ. Κάθε πετράδι 'στὴ λαβὴ τὴν διαμαντοδεμένη εἶν ἤρωος θαλασσινοῦ ἀθάνατο ἀστέρι, εἶν ἐν' ἀπὸ τὰ ἔνδοξα τῶν θαλασσῶν μας μέρη. Τὸ νανορίζει μουσικὴ κρυφῇ 'στὰ καταχθόνια, ποῦ ἔργεται ἀπ' τὰ παλῆα ἠρωϊκὰ μας χρόνια. Μέσα σὲ ὄνειρα χρυσοῦ κοιμᾶται καὶ προσμένει πότε θὰ νοιώσῃ 'στὴ λαβὴ παλάμη ἀντρεπωμένη. Ἄν πέσῃ καὶ τὸ πάρος Σὺ ἀπ' τὰ ὕγρα σκοτάδια, κορώννα θὰ σοὺ γίνουε τ' ἀτίμητα πετράδια. Ἄπὸ τὰ μνήματα βοᾷ χαρᾶς θ' ἀντιλαλήσῃ, κ' ἡ θάλασσά μας ναύαρχο θενὰ σὲ χαιρετήσῃ. Ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὠκεανούς εἶνε αὕτη λεκάνη, μὲ ἡ δόξα της ὠκεανούς νὰ ξεχειλίσῃ φθάνει.

Κάθε νησί καὶ βράχος της καὶ κύμα' ἀργυρωμένο καὶ κάθε περιγιάλι της εἶνε στεφανωμένο. Ἄγισμα ἡ ἄγνη της, θυμίσμα τ' ἀγέρι, ποῦ ψαλμοῦδι' ἀπ' τὸν ναὸν τοῦ παρελθόντος φέρε. Εἶνε τῆς νίκης τὸ κλειδί, τοῦ μέλλοντος ἡ πύλη' ἀπὸ αὐτὴν ὁ ἥλιος της δόξης θ' ἀνατείλῃ. Ὅ,τι ὠραῖον ἔχομεν καὶ ὅ,τι δοξασιμένο, ἐμπιστευόμεθα εἰς σέ, παιδί ἀγαπημένο. Ἀγάπησε τὰ παλαιὰ μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου, οἱ πόθοι μας, τὰ ὄνειρα ἃς γίνου ὄνειρά σου! Πηγάζει ἀπ' τοὺς κόλπους των οὐράνια εὐλογία, πηγάζει ἐνθουσιασμός καὶ δύναμις ἁγία, ποῦ πότισεν ἓνα καιρὸ πικρὸ, σκοτεινιασμένο τὸ δένδρο τῆς ἐλευθερίας ποῦ ἦταν μαραμμένο, κ' ἐκεῖνο ἀνθοδόγησε κ' ἐπέταξε κλωνάρια κ' ἐσκέπασε τῆς ἐλευθερίας γενναῖα παλληκάρια. Αὐτό, αὐτό τὸ βάπτισμα 'στὴ νιότη σου νὰ δώσης, κάθε σου σκέψι μὲ φωτιά καὶ σίδερο νὰ ζώσης, καθὼς εἰς βασιλόπουλο νὰ σκέπτεται ταίριάζει, ποῦ ἡ πατρίς του εἰς καιροὺς ἀνεμοζάλης κράζει. Τ' ἄνθη ποῦ θὰ στολίζουε τὴ νιότηκὴ σου ὄψι, ἀπὸ ἡρώων στέφανα τὸ χέρι σου ἃς κόψῃ. Αὐτὰ νὰ ἔχῃς πάντοτε στολισματὰ σου μόνα, καὶ μόνη ἐρωμένη σου τῆς δόξης τὴν εἰκόνα.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Κατὰ τινὰ νεωτάτην ἀπαρίθμησιν ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς βιούτων ἰθαγενῶν Ἰνδῶν ἀνέρχεται νῦν εἰς 247,671. Τούτων 82,000 δέχονται νὰ ἐκπολιτισθῶσιν, οἱ δὲ λοιποὶ διάγουσι τὸν συνήθη νομαδικὸν βίον τῶν ἀγρίων. Ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις συντηρεῖ 15 σχολεῖα πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν Ἰνδῶν, ἐξ ὧν 33 χιλιάδες περίπου ἀναγιώσκουσι τὴν ἀγγλικὴν.

— Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Βρυξελλῶν κατὰ τὸ λῆγον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἦσαν ἐγγεγραμμένα ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν φοιτητῶν εἴκοσι καὶ μία κόραι. Τούτων 7 μὲν ἐσπούδαζον φυσικὰς ἐπιστήμας, 3 ἱατρικὴν, 10 φαρμακευτικὴν καὶ μία φιλοσοφίαν. Ἄφ' ὅτου τὰ βελγικὰ δικαστήρια ἀπερῆσαν νὰ μὴ δέχονται γυναῖκα δικηγόρους πᾶσαι αἱ σπουδάζουσαι νομικὰ διέκοψαν τὰς σπουδὰς των.

— Ὁ ἐσχάτως ἀποθανὼν Γερμανὸς ποιητὴς Χάμερλιχ, ὁ γνωστὸς εἰς τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Λυσάνδρου Καττήκωστα φιλοπονηθείσης μεταφράσεως τοῦ μυθιστορηματὸς του Ἀσπασίας, κατέλιπε πολλὰ ἀνέκδοτα ἔργα, οἷον λυρικά ποιήματα, ἡμερολόγια, ἐπιφυλλίδας, ἐπιστολάς κλπ. καὶ μέγα φιλοσοφικὸν σύγγραμμα, εἰς οὗ τὴν σύνταξιν ἀπὸ εἰσοκατίας ἠσχολεῖτο.

— Παρασκευάζεται ἐν Μόσχᾳ ὀγδόη ἐκδοσις ἀπάντων τῶν ἔργων τοῦ Λέοντος Τολστόϊ. Τῆς ἐκδόσεως ταύτης τόμοι τινὲς θὰ τυπωθῶσιν εἰς 15 χιλ. ἀντιτύπων, οἱ δὲ περιέχοντες τὰ μυθιστορήματα «Πόλεμος καὶ εἰρήνη» καὶ «Ἄννα Καρενίνα» εἰς 30 χιλ.

— Ἀμερικανὸς τις ἱεραπόστολος ἐν Κορέᾳ, ὀνόματι Heron, καταδικάσθη εἰς θάνατον, ὡς προσηλυτίσασα Κορεάτας τινὰς εἰς τὸν Χριστιανισμόν.

— Τὸ ἐν Νυρεμβέργῃ Γερμανικὸν μουσεῖον ἠγό-

ρασε τὴν πλουσιωτάτην συλλογὴν ὄπλων τοῦ αὐστριακοῦ πρίγκηπος Σουλκόβσκι ἀντὶ 250,000 δρ.

—Ὁ τάχιστα σιδηροδρομικὸς συρμὸς τῆς Ἀγγλίας εἶναι ὁ ἀρτίως ὀργανωθεὶς ἀπὸ Λονδίνου εἰς Ἐδιμβούργον καὶ Ἀβερδὴν, διακύνων ἐντὸς 12 ὥρων καὶ 50 λεπτῶν ἀπόστασιν 540 ἀγγλικῶν μιλίων.

—Ἀπέθανεν ἐν Φλωρεντίᾳ ὁ Ἰταλὸς ιστοριογράφος καὶ πολιτευτὴς Μιχαὴλ Ἀμάρι, ἄγων τὸ 83 ἔτος τῆς ἡλικίας. Ἐν Παρισίοις δ' ὁ χημικὸς Ἰππόλυτος Λεπλαί (Lerlay), ἐν ἡλικίᾳ 76 ἔτων, γνωστότατος καταστάς ἰδίως διὰ τὰς περὶ παραγωγῆς ζαχάρους καὶ οἰνοπνεύματος ἐργασίας του.

—Ἀθωνωτάνη ἦν ἡ ἐρετεινὴ ἐν τῇ Κασπίᾳ θαλάσσει ἀλιεῖα τῶν ἰχθύων, ἐξ ὧν ἐξάγουσι τὸ χαβιάριον· τούτου δ' ἔνεκα ἐπήλθε καὶ ἀπότομος ὑποτίμησις τοῦ χαβιαρίου κατὰ 25 τοὺς ἑκατόν.

—Ἐν τῇ μεγάλῃ, ἐκθέσει τῶν κυνῶν τῇ γενομένῃ ἐσχάτως ἐν Παρισίοις εἰς κύων κυνηγετικὸς ἐπωλήθη ἀντὶ 3000 φράγκων.

—Ἡ κατὰ τῆς καταχρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐν Γερμανίᾳ θέλει συνεδράσῃ τῇ 6 Σεπτεμβρίου. Ἀντικείμενα τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν ἔσονται ἡ θερραπεία τῶν οἰνοποτῶν, ἡ νομοθεσία τοῦ ἔμπορίου τῶν οἰνοπνευμάτων καὶ ἡ πνευματοποιία τῶν γυναικῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΑΘΩΡΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Οὐχὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου τὸ πρωσικὸν ὑπουργεῖον ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον, δι' ἧς κατεδείκνυε τὴν δυσχέρειαν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν νέων ἰατρῶν, ἔνεκα τῆς μεγάλης πληθῆος τῶν ἐν τῇ Γερμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ ἐξασκούντων τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, πληθὺς κατὰ πολὺ ὑπερβαίνουσης τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Φαίνεται δ' ὅτι ἡ δυσαναλογία αὕτη τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεως, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὸν καθιερωμένον ὅρον τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, δὲν περιορίζεται εἰς μόνους τοὺς ἰατροὺς, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐπιστήμονας. Ἐν μιᾷ εἰκοσαετίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν τῶν Γερμανικῶν πανεπιστημίων ἐδιπλασιάσθη. Τῷ 1869 ἦσαν ἐγγεγραμμένοι ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις καὶ ταῖς ἄλλαις ἀνωτέραις σχολαῖς τῆς Γερμανίας (Πολυτεχνείοις, δασονομικαῖς, μεταλλουργικαῖς, γεωπονικαῖς, κτηνιατρικαῖς σχολαῖς) φοιτηταὶ 17,631, κατὰ δὲ τὸ ληξάν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνήλθεν εἰς 34,118. Κατὰ ταῦτα δ' ἡ ἀναλογία τῶν φοιτητῶν πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ Γερμανικοῦ κράτους εἶχεν οὕτω· τῷ 1869 ἀνελόγει εἰς φοιτητῆς ἐπὶ 2297 κατοίκων, τῷ 1875 εἰς ἐπὶ 1828 καὶ τῷ 1888 εἰς ἐπὶ 1409. Ὑπολογίζουσι τινες ὅτι ὁ κλονικὸς καὶ ἀνάλογος ἀριθμὸς, ὁ μὴ ὑπερβάλλων τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου εἶναι ὁ τοῦ 1875 ὅτε οἱ φοιτηταὶ συνεποσούντο εἰς 23,261. Ὅθεν νῦν φοιτῶσιν εἰς τὰ Πανεπιστήμια 11,000 περίπου πλεονεσ τῶν ὅσων εἶναι ἀνάγκη, οἵτινες μετὰ πολλῆς δυσκολίας θὰ εὑρωσὶ πόρον ζωῆς ὅταν εἰσέλθωσιν εἰς τὸν πρακτικὸν βίον.

Ο ΣΥΡΜΟΣ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Οὐχὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου αἱ ἀριστοκράτιδες δέσποιναι τῶν Ἰαπωνικῶν πόλεων καὶ αἱ εὐπορώταται τῶν κυριῶν τῆς μέτης τάξεως, παρασυρόμεναι ἐκ τοῦ κατέγοντος τὴν Ἰαπωνίαν ὀργασμοῦ πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅλων τῶν παρακολουθημάτων του, μετέβαλαν τὴν ἐνδυμασίαν των, παραδεχθεῖσαι τοὺς εὐρωπαϊκοὺς συρμούς. Ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων ἤρχισε μακρινόμενος ὁ ζήλος των ὑπὲρ τῶν τοιούτων μεταμφιέσεων, καὶ φθείρονται ὑπὸ σκωρίας αἱ βελόλαι τῶν ἐργαστηρίων τῶν εὐρωπαϊκῶν συρμῶν, ἅτινα ἔσπευσαν νὰ ἰδρῶσιν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἰαπωνίας Γαλλίδες μοδίσται. Ἡ ζήμιξ δὲν εἶναι μεγάλη, διότι ὡς μαρτυροῦσιν οἱ ἰδόντες, οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπῆρχεν ἀποτροπαϊότερον θέαμα Ἰαπωνίδος ἐνδεδυμένης κατὰ τὸν τελευταῖον εὐρωπαϊκὸν συρμόν, οὐδ' ἠδύνατό τις νὰ φαντασθῇ οἰκτροτέραν παραμύρφωσιν τῆς γυναικῆς.

Η ΛΥΣΣΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Ἡ ἐτήσιος ἐκθεσις τοῦ κτηνιάτρου τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας ἐν Παρισίοις βεβαίωσεν τὴν κατὰ ἔτη προΐουσαν αὐξήσιν τῆς λύσσης κατὰ τοὺς κυσίν. Κατὰ τὴν ἐκθεσιν αὐτοῦ 182 χρούσματα λύσσης συνέβησαν τῷ 1883, 301 τῷ 1884, 518 τῷ 1885, 604 τῷ 1886, 644 τῷ 1887, 863 τῷ 1888.

Ἡ πρόοδος αὕτη εἶναι τοσοῦτον μεγάλη ὥστε καταντᾷ ἀπίστευτος. Καὶ ἂν θεωρηθῇ δὲ ἐσφαλμένη κατὰ τι ἡ ἀπογραφή αὕτη, οὐχ' ἦτον ἡ πρόοδος εἶναι καταφανής· ἔνεκα ταύτης πολλοὶ προέβησαν μέχρι τοῦ νὰ προτείνωσι τὴν ἐξολόθρευσιν τοῦ κυνικοῦ γένους· τὸ δὲ ὑγειονομικὸν συμβούλιον τοῦ νομοῦ τοῦ Σηκουάνα προέτεινεν αὐστηρότατα μέτρα κατὰ τῶν ἀδεσπότων κυνῶν τὰ ὅποια δὲν ἰσχύουσι νὰ καταπαύσωσι τὴν ἀνησυχίαν τῶν Παρισίων.

ΠΑΙΓΝΙΑ

Ὁ λαθῦρινθος.

Λύσις. Ἡ παχύτερα τῶν λοιπῶν γραμμῆ δεικνύει τὸν δρόμον, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐπέραςε τὸ αὐγὸν διὰ νὰ γείνη γαλλόπουλον καὶ βαθμηδὸν τέλειος γάλλος καὶ ἐπὶ τέλους νὰ ψηθῇ.